

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Ταχ. Γραφείο
Μεταμόρφωση
Αριθμός Άδειας
154

Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ

ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ

Αριθμός Φύλλου 42 – Τρίμηνη Έκδοση της Ένωσης Αποφοίτων της Εκκλησιαστικής Σχολής Κορίνθου

ISSN 1790-9864 Δεκέμβριος – Ιανουάριος – Φεβρουάριος 2018

Τ.Θ. 52057 – Μεταμόρφωση Αττικής, Τ.Κ. 14401

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ Η ενανθρώπιση του Θεού Λόγου (Μια απόπειρα θεολογικής ερμηνείας)

Τον Ομότιμον Καθηγητού των ΕΚΠΑ Αθ. Θ. Βουρλή

Αν τολμούσαμε να αναπτύξουμε όλες τις θεολογικές πλευρές και το βαθύτερο νόημα της εορτής των Χριστουγέννων, σίγουρα δε θα το κατορθώναμε, γιατί και δύσκολο είναι, ως μυστήριο, και ξεφεύγει από το πλαίσιο της αρθρογραφίας. Θα αρκεστούμε λοιπόν σε μια επιγραμματική και συνοπτική παρουσίαση μερικών θεολογικών θέσεων και σκέψεων με απότερο σκοπό να διδάξουν και να ωφελήσουν τον αναγνώστη.

Ένας προεόρτιος ύμνος που ακούγεται στον Όρθρο της 20ής Νοεμβρίου θα μπορούσε να χαρακτηριστεί μια επιτυχής περίληψη της ιστορικής και θεολογικής σημασίας της εορτής των Χριστουγέννων. Γράφει ο ιερός Υμνωδός:

«Ο των απάντων Ποιητής
Ο Πλάστης και Δεσπότης,
Αρρήτω ευσπλαγχνία καμπτόμενος,
Και μόνη φιλανθρωπία τη Αυτού
Όνπερ ταῖς οικείαις κατεσκεύασε χερσίν,
Ιδών πεσόντα ὡκτιρε
Και αναστήναι τούτον ευδόκησε
Πλάσει θειοτέρα και κενώσει τη ίδια

Ως αγαθός και φύσει ελεήμων.

Διό την Μαριάμ μεσίτιν λαμβάνει

Ως παρθένον και αγνήν, του μυστηρίου,

Εκ ταύτης το ημών φορέσαι ηβουλήθη...»

(Οίκος Όρθρ. 20ής Νοεμβρίου).

Αναλύοντας αυτόν τον ύμνο, καταλήγουμε στις εξής θεολογικές θέσεις:

1. Ότι το έργο της σωτηρίας των ανθρώπων δημιούργησε και πραγματοποίησε ο ίδιος ο Τριαδικός Θεός μέσω του δεύτερου προσώπου, του Θεού Λόγου, και για χάρη των ανθρώπων.

2. Ότι ο Θεός «εκάμφη» και έδειξε την ευσπλαχνία Του βλέποντας την οικτρή πνευματική

και ηθική κατάσταση στην οποία είχε περιέλθει η ανθρωπότητα μετά την πτώση.

3. Ότι ως σκοπός της ενανθρωπήσεως του Θεού Λόγου ετέθη όχι μόνο η σωτηρία κάποιων τυχερών ή εκλεκτών, αλλά ολόκληρης της ανθρωπότητας.

4. Ότι η σωτηρία των ανθρώπων ήταν πολύπλευρη, αφού οι άνθρωποι, μέσω της ενανθρωπήσεως, σώζονται από την αμαρτία, τον διάβολο και τον θάνατο και εξα-

Η Γέννηση του Χριστού, το μέγα μυστήριον. (Φ. Κόντογλου)

σφαλίζουν την αιωνιότητα με την ανάσταση του Κυρίου.

5. Τέλος, ότι ο Θεός Λόγος για το κοσμοσωτήριο έργο Του έλαβε «την Μαριάμ μεσίτιν... του μυστηρίου», «ως παρθένον και αγνήν», ώστε να τιμηθεί και το ανθρώπινο γένος γι' αυτή την προσφορά προς τον Σαρκωθέντα.

Τις αυτές περίπου θεολογικές θέσεις προβάλλει και το τρίτο άρθρο του Συμβόλου της Πίστεως, στο οποίο γράφονται τα εξής:

«Τον δί' ημάς τους ανθρώπους
και διὰ την ημετέραν σωτηρίαν
κατελθόντα εκ των ουρανών
και σαρκωθέντα εκ Πνεύματος Αγίου
και Μαρίας της Παρθένου
και ενανθρωπήσαντα».

Είναι σαφές ότι και εδώ τονίζονται ο σκοπός της ενανθρωπήσεως, η ταπείνωση του Θεού Λόγου με το να γίνει άνθρωπος, η συμβολή του Αγίου Πνεύματος και της Παρθένου Μαρίας στο μυστήριο της σαρκώσεως και, τέλος, η πραγματική και όχι φαινομενική ενανθρώπηση του Θεού Λόγου.

Η γέννηση του Κυρίου ήταν εκπλήρωση της προφητικής υποσχέσεως του Θεού προς τους πρωτοπλάστους μετά την πτώση, όταν είπε προς αυτούς τα παρακάτω αυστηρά αλλά ελπιδοφόρα λόγια:

«Και ἔχθραν θήσω ανά μέσον σου και ανά μέσον της γυναικός και ανά μέσον του σπέρματός σου και ανά μέσον του σπέρματος αυτῆς· αυτός σου τηρήσει την κεφαλήν και συτηρήσεις αυτού την πτέρναν» (Γεν. 3,15).

Η παραπάνω προφητική υπόσχεση του Θεού θα είχε σίγουρα λησμονηθεί από τους ανθρώπους, εάν πάλι ο Θεός δε φρόντιζε να καταγραφεί ο λόγος Του στη Βίβλο του Μωυσή και, κατά καιρούς, μέσω των προφητών να υπενθυμίζεται η υπόσχεσή Του και να ανανεώνεται η διαθήκη Του, διατηρώντας έτσι στην ανθρωπότητα την ελπίδα και την προσμονή του Μεσσία. Αυτή την αλήθεια τονίζοντας ο απ. Παύλος γράφει προς τους συμπατριώτες του Εβραίους: «Πολυμερώς και πολυτρόπως πάλαι ο Θεός λαλήσας τοις πατράσιν εν τοις προφήταις, επ' εσχάτων των μημερών τούτων, ελάλησεν ημίν εν τω Υἱώ» (Εφρ. 1,1).

«Το πλήρωμα του χρόνου ήλθεν» (Γαλ. 4,4), όταν ευρέθη η κατάλληλη εκπρόσωπος του ανθρώπινου γένους, η Παρθένος Μαρία, μέσω της οποίας συντελέστηκε το μέγα θάύμα της συλλήψεως και το ανεξιχνίαστο μυστήριο της σαρκώσεως και γεννήσεως.

Επίκαιρος ύμνος της Εκκλησίας μας εξυμνεί το πρόσωπο της Θεοτόκου λέγοντας:

«Γενεών από πασών σε εξελέξατο, παλάτιον αμόλυντον,
ο οικήσας σου την γαστέρα, κόρη, Βασιλεύς» (Θεοτ. ζ' ωδής β' κανόν. Όρθ. 23ης Δεκ.).

Είναι πάρα πολλά και θαυμαστά και μυστηριώδη γεγονότα, τα οποία συνδέονται με το όλο σχέδιο του Θεού για τη σωτηρία των ανθρώπων μέσω της σαρκώσεως του Θεού Λόγου. Και δικαίως ίσως κάποιος ρωτήσει: ήταν ανα-

γκαίο να γίνει άνθρωπος το δεύτερο πρόσωπο της Αγίας Τριάδος, ώστε να επιτευχθεί η σωτηρία των ανθρώπων; Δεν υπήρχε άλλος τρόπος να επιλέξει ο Θεός; Ήταν όντως αναγκαία και αναπόφευκτη η θεανθρώπινη παρουσία του Ιησού στον κόσμο; Παρ' ότι δε γνωρίζουμε τις βουλές του Θεού ως άνθρωποι, όμως θα ήταν δυνατή η εξής απάντηση, βασισμένη στην όλη αποκάλυψη του Θεού:

Ο Τριαδικός Θεός, ως πάνσοφος και παντοδύναμος, ως αγάπη και θυσία για τον άνθρωπο, έκανε την καλύτερη, πράγματι, επιλογή, αφού έτσι έκρινε κι έτσι ενήργησε.

Το έργο της σωτηρίας δεν ήταν δυνατό να πραγματοποιηθεί από τον οποιονδήποτε. Ούτε άνθρωπος, ούτε άγγελος, ούτε αρχάγγελος μπορούσε να φέρει εις πέρας την ύψιστη αυτή αποστολή σωτηρίας, γι' αυτό και την ανέλαβε ο ίδιος ο Θεός διά του Λόγου Του. Έτσι μόνο ήταν δυνατό να συντριβεί το κακό, η αμαρτία, ο διάβολος και ο θάνατος. Ο Κύριος, ως τέλειος και αναμάρτητος θεάνθρωπος, ξεπέρασε όλα τα εμπόδια, νίκησε και την αμαρτία και τον διάβολο και τον θάνατο και άνοιξε πάλι τις πύλες του παραδείσου και της αιωνιότητας.

Οι άνθρωποι, εξάλλου, διά της ενανθρωπήσεως του Λόγου, γνώρισαν στο πρόσωπο και στη ζωή του Χριστού τη ζωή του Θεού. Είδαν πώς πρέπει να ζουν ως άνθρωποι, παραδειγματιζόμενοι από τη ζωή του «τελείου» ανθρώπου, του Ιησού. Είχαν μαζί του «συναναστροφή», επικοινωνία, συνομιλία. Γ' αυτό και έγινε το αιώνιο πρότυπο αρετής ο Χριστός. Προς τον σκοπό αυτό «ο λόγος σαρξ εγένετο και εσκήνωσεν εν ημίν» (Ιωάν. 1,14), «εφανερώθη εν σαρκί» (Α' Τιμ. 3,16) «και τοις ανθρώποις συνανεστράφη» (Θεοτ. Εσπ. Σαββάτου, ήχου πλ. δ'. Παρακλητική).

Οι εμπειρίες των Αποστόλων αλλά και του πιστού λαού, που αποκτήθηκαν μέσω της θεανθρωπογνωσίας τους λόγω της άμεσης κοινωνίας τους με τον Ιησού, είναι μέχρι σήμερα ζωντανές μέσα στη ζωή της Εκκλησίας γι' αυτό εμπνέουν, οδηγούν και κατευθύνουν όλους τους πιστούς και τώρα στην εν Χριστώ ανακαινισμένη ζωή. Η αυτοαποκάλυψη του Θεανθρώπου ήταν γι' αυτό και απαραίτητη και αναγκαία και αναντικατάστατη.

Μη λησμονούμε, τέλος, ότι ο Κύριος καθαγίασε με τη σάρκωσή Του την ανθρώπινη φύση που «ενεδύθη» και μαζί με τον καθαγιασμό της καθαγίασε και ολόκληρη την κτίση. Με την ενανθρώπηση και την ανάστασή Του έδωσε τη δυνατότητα σε όλους τους ανθρώπους, όλων των εποχών και όλων των εθνών, να γίνουν άγιοι και αθάνατοι. Όλα τα μέλη του σώματος της Εκκλησίας Του είμαστε πλέον εμβολιασμένα με το αντίδοτο στην αμαρτία, κατά τον διαβόλου και κατά τον θανάτου. Είμαστε όλοι «καταδικασμένοι» από την αγάπη Του να γίνουμε αθάνατοι. Γ' αυτό δικαίως και ορθώς ειπώθηκε ότι ο Θεός έγινε άνθρωπος για να γίνει ο άνθρωπος Θεός. «Αυτός γαρ ενηνθρώπησεν, ίνα ημείς θεοποιηθώμεν» (Μ. Αθανασίου, Περί ενανθρωπήσεως, παρ. 54 ΕΠΕ 1,36625, ΒΕΠΕΣ 30, 11911). ☺

+Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ

Από την 29η Ιουλίου 2017 η Ένωσή μας πενθεί τον αδόκητο χαμό ενός πολύ σπουδαίου μέλους της και εκ των εμπνευστών και συνιδρυτών του Σωματείου μας, που είχε συμβάλει με την προσωπική του προσπάθεια στην προώθηση των στόχων του. Ο Μητροπολίτης Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου κυρός Προκόπιος Τσακουμάκας, ο αγαπητός μας φίλος και αδελφός Μιχάλης, δε βρίσκεται πλέον ανάμεσά μας. Έφυγε, από ανακοπή καρδιάς, σε ηλικία 78 ετών για την τρισένδοξη αιωνιότητα, παραδίνοντας την ταπεινή ψυχή του στον Χριστό, που με τόση πίστη και αφοσίωση υπηρέτησε, και βυθίζοντας στο πένθος τους πιστούς της Μητρόπολής του και όλους όσοι τον αγάπησαν. Ο θάνατός του υπήρξε μεγάλη απώλεια για την Εκκλησία της Ελλάδος και το κενό που άφησε είναι δυσαναπλήρωτο.

Με άφατη συγκίνηση οι κάτοικοι της Καβάλας, τους οποίους εποίμανε με επιτυχία επί 43 ολόκληρα χρόνια, τον προέπεμψαν στην τελευταία του κατοικία μέσα σε κλίμα μεγάλης συγκίνησης. Η εξόδιος ακολούθια έγινε την 31η Ιουλίου στον Ι. Καθεδρικό Ναό του Απ. Παύλου. Προεξήρχε ο Μακαριότατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ιερώνυμος, ο τοποτηρητής Μητροπολίτης Ξάνθης και Περιθωρίου κ. Παντελεήμων και μέλη της Ιεράς Συνόδου. Παρέστησαν οι τοπικές αρχές και πλήθος κόσμου. Τον Οικουμενικό Πατριάρχη κ. Βαρθολομαίο εκπροσώπησε ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Μιλήτου κ. Απόστολος, ηγούμενος της Ιεράς Σταυροπηγιακής και Πατριαρχικής Μονής Αγίας Αναστασίας της Φαρμακολύτριας. Ο κ. Απόστολος στον επικήδειο λόγο του αναφέρθηκε στον σεβασμό που έτρεφε ο μακαριστός επίσκοπος για τη Μητέρα Εκκλησία της Κωνσταντινούπολης και τον θεσμό του Οικουμενικού Πατριαρχείου και αποχαιρέτησε τον με δάκρυα στα μάτια τον φίλο του, όπως αποκάλεσε τον

μακαριστό Μητροπολίτη Προκόπιο. Συγκίνησε με τον θερμό αποχαιρετισμό προς τον θείο του ο ανιψιός του κ. Μιχάλης Πατσέας, ο οποίος περιέγραψε τη μεγάλη αγάπη του θείου του προς τη θάλασσα, στην οποία και άφησε την τελευταία του πνοή. Το σκήνωμά του μεταφέρθηκε μέσα από τους κεντρικούς δρόμους της Καβάλας και ενταφιάστηκε στον περίβολο της Ιεράς Μονής του Αγίου Σίλα, στο σημείο όπου ο ίδιος είχε υποδείξει όσο ζούσε. ☺

Ἐσαββάτισε μεταβιώσας πρός τὴν ζωήν ἔνας ἐκλεκτός Ἰεράρχης

Toν Σεβ. Μητροπολίτον Γονυενίσσης κ. Δημητρίον

Πορεύεται προσμετρώμενος μέ τήν Εκκλησία τῶν ἀπογεγραμμένων ἐν οὐρανοῖς, ὄλοκαρδίως δοσμένος σέ ὅ, τι πολύτιμο ἔχει νά ἐπιδείξει ἡ Εκκλησία.

Ἡ σύνοψη τῆς ζωῆς του θυμίζει τό Παύλειο «ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, ὅσα δίκαια, ὅσα ἀγνά, ὅσα προσφιλῆ, ὅσα εὐφῆμα, εἴ τις ἀρετὴ καὶ εἴ τις ἔπαινος» (Φιλ. 4, 8).

Καί ἡ περίληψη τῆς ποιμαντορίας του, ἐπί 40 καὶ πλέον ἔτη ἀπό τό 1974 μέχρι σήμερα, δικαιώνει ἐκείνη τήν Παύλεια ἀγωνία «ἐπὶ τῇ κοινωνίᾳ (τῶν πιστῶν) εἰς τὸ εὐαγγέλιον ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἄχρι τοῦ νῦν, ὅτι ὁ ἐναρξάμενος ἐν ὑμῖν ἔργον ἀγαθὸν ἐπιτελέσει ἄχρις ἡμέρας Ἰησοῦ Χριστοῦ» (πρβλ. Φιλ. 1, 5-6).

Πάνω σ' αὐτή τήν πνευματική εὐθυπορία πρωτοστάτησε μέ μιάν αὐστηρότητα ἐπιλογῶν καὶ ἀπαιτήσεων, πρῶτα ἀπό τόν ἐαυτό του τόν πάντοτε κατατρυχόμενο μέ ἀτρύτους κόπους, χωρίς νά ύπολογίζει τή φθορά πού ὑφίστατο ἡ ὑγεία του, χάριν τῶν ἄλλων καὶ πάντοτε πρός δόξαν καὶ οἰκοδομή τῆς Εκκλησίας.

«Ο, τι εἶχε νά είπει τό είπε τοῦ Θεοῦ», ἀναλισκόμενος γιά τό ἐκκλησιαστικό του πλήρωμα, γιά τίς Συνοδικές ὑποθέσεις, γιά τήν πορεία τῆς Εκκλησίας μας.

Χρόνια ὀλάκερα, χωρίς κενά, χοροστατοῦσε καὶ λειτουργοῦσε προσκελευόμενος καὶ κελεύων τά θεανθρώπινα Αἰνέσιμα τοῦ ζῶντος Θεοῦ.

“Ολο τον τό συνειδητό καὶ τό ύποσυνείδητο διά βίου ἥταν ταυτισμένα μέ ἐκείνο τό μακάριο καὶ ἀφθιτο «δοῦλος Ἰησοῦ Χριστοῦ».

Μόλις πρόσφατα ἀποκρινόταν στό εὐχετήριό μας τῆς 8/7 μέ μια πολυδύναμη αὐτοσυνειδησία ἐκκλησιοπρεποῦς ἥθους γεμάτου ταπείνωση καὶ ἀγάπη: «ἀγαπητέ μου ἀδελφέ Δημήτρε!

Κι ἄς ἥταν πολλαπλά εὐεργέτης τῆς ζωῆς μου, ἀπό διάκονος καὶ πρεσβύτερος καὶ ἐπίσκοπος καὶ διά πολλῶν προαγωγός τῶν ἡμετέρων ἵερῶν ἀναβαθμῶν καὶ τοῦ ἐποφειλομένου ἐκκλησιαστικοῦ-βιβλικοῦ ἥθους.

Τό ἔγραψα πρό τριετίας δημόσια καὶ τό ξαναγράφω: παραμονή τῆς χειροτονίας του είς πρεσβύτερον, πού ἔγινε στή γενέτειρά μου, στό Λουτράκι, ἀπό τόν τοποτηρητή Μητροπολίτη Αίγιαλείας Τεώργιον, μοῦ ἀνέθεσε νά τοῦ ἀγοράσω τίς καθαρές λαμπάδες γιά τά δικηροτρίκηρα τοῦ Ἀρχιερέως, καὶ μέ πολλήν φυσικότητα μοῦ χάρισε ἔνα ύπολογίσιμο τότε περίσσευμα χρημάτων, τό πρώτο καὶ μοναδικό βοήθημα πού ἔλαβα ἀπό κληρικό, κι ἄς ἥμουν ἀπό παιδάκι στό Ίερο, κι ἄς εἶχα πολλῶν χρεία.

Ὁ μακαριστός Φιλίππων Προκόπιος μέ τέτοιο εὐγλωττοφρόνημα καὶ ἥθος κυριολεκτικά «λαλοῦσε τά κρείττο-

να καὶ ἔχόμενα σωτηρίας», ὅπου κι ἄν στάθηκε, ἀπό ὅπου κι ἄν πέρασε.

Δέν ρητόρευε ὑποκρινόμενος ἐκείνο τό «...πᾶς ὁ λέγων μοι...», ἀλλά ἀγωνιζόταν νά ποιήσει «τό θέλημα τοῦ Πατρός» τοῦ Κυρίου μας.

Καὶ μάλιστα ταπεινούμενος στίς ἔξομολογήσεις τῆς ἄφευκτης ἀνθρώπινης ἀνεπάρκειας. Ὁντως, σέ μιάν ἄλλη στιγμή, αὐθόρμητα μᾶς ἔλεγε: «Σαράντα χρόνια ἐπίσκοπος, τί κατάφερα;» Δέν εἶχε ἔχνος ψευδαισθήσεων αὐτολατρείας· αὐτό κι ἄν δέν ἥταν προτέρημα συνέσεως πνευματικῆς!

Ἡταν σημαντικός καὶ ἔξαιρετικά ὑπολογίσιμος Ἰεραρχικός γνώμονας, σοφῶν καὶ αὐστηρῶν ἐπιλογῶν, συντριῶν διά τῶν Ἀρχιεπισκόπων Ἀθηνῶν, τῶν μακαριστῶν Σεραφείμ καὶ Χριστοδούλου καὶ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου μας κ. Ιερωνύμου.

Ἡ νεότερη ίστορία τῆς καθ' Ἑλλάδα Εκκλησίας ἀπό τό 1974 κ.ἔξ. ἔχει ρωμαλέο της ἀνιστορητή (καί) τόν μακαριστό Μητροπολίτη Φιλίππων Προκόπιο.

Δέν θά ἥθελα νά τόν ἐγκωμιάσω ώς ἄγιο· ὅμως δέν ἐπέτρεπε στόν ἐαυτό του νά ἄγεται καὶ νά φέρεται ἀπό τίς ποικίλες ἐπιθυμίες, ἔξελκόμενος καὶ δελεαζόμενος ὑπ' αὐτῶν, ἀλλά ἀγωνιοῦσε νά ἀρέσει στόν στρατολογήσαντα Κύριο, ἔχοντας πρό ὁφθαλμῶν του τή θεόσωστη σωφροσύνη τῶν εὐαγγελικῶν ἀπαιτήσεων, τή θεόδεκτη σεμνοπρέπεια τοῦ ἀρχιερατικοῦ του χρέους, τή θεοβράβευτη τρανούσύνη τῆς ἐπισκοπικῆς του ἀκεραιότητος.

Κανείς δέν θά τόν ὀνομάτιζε ώς μεγαλειώδη· ὅμως ἀποδείχθηκε μέ τήν ισόβια μαρτυρία του τρανός ἔξαγγελος τῆς μεγαλωσύνης τῆς κοινῆς μητέρας μας, μέ ὅποιαν ἰδιότητα κι ἄν τήν ὑπηρέτησε.

Τό ἴδιο συνεπής ώς καθηγητής, ώς διάκονος, ώς ιερεύς, ώς ιεροκήρυκας, ώς μητροπολίτης, ώς στέλεχος ἥ καὶ πρόεδρος καιρίων Συνοδικῶν εὐθυνῶν.

Ἄνδρας κυριολεκτούμενος ἐκκλησιαστικός. Ἔδιδε πάντοτε προτεραιότητα στά προβλήματα τῆς Εκκλησίας μέ ὑπερβάλλοντα ἥπλο, πού πολλές φορές καταπονοῦσε τούς συνομιλητές του.

Κανείς δέν θά τόν ἐπαινοῦσε ώς πανάρετον· κι ὅμως, δικαίως καὶ ἐπαξίως όμολογεῖται ἀπό ὅλους ὅσοι τόν γνώρισαν μέχρι σήμερα ώς ύπόδειγμα εύσυνειδήτου καὶ φιλαρέτου καὶ φιλοχρίστου στό ἐκκλησιαστικό μυστήριο μεθέξεως τῆς Ἀκρας Ταπεινώσεως τοῦ Σωτῆρος.

Ὁ Δημιουργός καὶ Προνοητής καὶ Σωτήρας καὶ Κύριός μας – κατά τήν εύδοκία τοῦ θελήματός Του – τόν προσέλαβε μεθέορτα τῆς ἐκκλησιαστικῆς καὶ κληρικῆς του φερω-

νυμίας: μετά τούς προεορτασθέντες τρανούς ἄγιους, και τόν ἀπόστολο Παῦλο και τόν μεγαλομάρτυρα Προκόπιο. Καί μάλιστα, μόλις πρίν τήν ἔορτή τοῦ ἀποστόλου Σίλα, μέ το μοναστήρι και τή Χάρη του βιγλάτορες τῆς Καβάλας.

Συγκλαίοντες «μετά πάντων τῶν ἀγαπώντων τόν Κύριον ἐν ἀληθείᾳ», καθικετεύοντες ἀπό τά μύχια τῆς καρδιᾶς μας τοῦτον τόν ἀπόστολο, φροντιστή τῆς ἐκδημίας του και ψυχοπομπό τῆς εὐλογημένης ψυχῆς του, νά είναι δ αἰώνιος ἀρωγός τῆς μακαρίας ὁδοῦ τοῦ ἀγαπημένου

μας και μακαριστοῦ Μητροπολίτου κυροῦ Προκοπίου.

Καὶ συνάμα, ὁ ἄγιος Σίλας νά γίνει μεριστής τῆς ἀμερίστου εὐλογίας τοῦ ζῶντος Θεοῦ στήν ἀπορφανισμένη ἐπισκοπική του οἰκογένεια τήν κατά Φιλίππους, Νεάπολιν (Καβάλα) και Θάσον και στόν ἐπισκοπικό ἀπολογισμό του ἰδίου γιά τά ἐδῶθε και τά ἐπέκεινα. ☩

Ὑποκλινόμενος νοερά στό τιμιότατο ιεραρχικό του σκήνωμα και στήν εὐλογημένη μακαρία ψυχή του. τό Γουμενίσσης Δημήτριος

Έφυγε για την αιωνιότητα ένας ἀξιος υπιρέτης του ιερού θυσιαστηρίου...

Του Μιχάλη Π. Καλλαρά

Ο αγαπημένος μας φίλος, αδελφός και πνευματικός πατέρας, ο αγαθός λευίτης, ο ατίμητος λειτουργός της Εκκλησίας μας υπήρξε πρότυπο και ζωντανό παράδειγμα για τους υπηρέτες του ιερού Θυσιαστηρίου αλλά και για όλους εμάς, που μας τιμούσε με την αγάπη του, μας φώτιζε και μας καθοδηγούσε στον σωτήριο δρόμο του Θεού. Ήταν ο «ποιμήν ο καλός» που στάθηκε επί μισό αιώνα και πλέον στις ιερότερες επάλξεις γενναίος πρόμαχος, πολεμιστής ανυποχώρητος, σπουδαίος οραματιστής με ἀγιους πόθους και εφέσεις ιερές. Επιτέλεσε με αξιοπρέπεια, τιμή, πίστη και αληθινή προσήλωση το μεγάλο εθνικοθρησκευτικό του έργο, βαστώντας σταθερά τον βαρύ σταυρό του καθήκοντος στην ανηφορική και μεγαλειώδη πορεία του προς το αληθινό φως, προς την αληθινή ζωή. Με φλόγα ψυχῆς, ανωτερότητα ζωής, πνευματικό περιεχόμενο και ιερό ενθουσιασμό αγωνιζόταν από το δικό του μετερίζι για την πίστη και το δίκαιο, με ταπεινότητα και χωρίς να επιδεικνύεται και να προβάλλει το έργο του.

Πόσες και πόσες αναμνήσεις δε μας συνδέουν από την εποχή της φοίτησής μας στη Σχολή. Από τότε που εγκατέλειψε το χωριό του στη Χίο κι ἀρχισε ν' αναπνέει τη μυροβόλο κορινθιακή αύρα σε εκείνη τη μικρή γωνιά της θάλασσας της Ιερατικής Σχολής Κορίνθου και καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών του διακρίθηκε για τις σπουδαίες δυνατότητές του. Υπήρξε ἀριστος μαθητής, αγαπητός στους συμμαθητές και φίλους και ιδιαίτερα προσηνής και καταδεκτικός προς όλους. Ανεπίληπτος, εγκρατής, σεμνός και φιλόξενος, συνεργάσιμος και, προπαντός, ταπεινός και αφιλάργυρος. Στα χρόνια εκείνα ἐδειξε τη φλογερή του πίστη και την προσήλωσή του στα ιδανικά της Ορθοδοξίας και δέχτηκε μέσα του τη Θεία Χάρη, που στο εξής καθοδήγησε τα βήματά του. Αποφοίτησε από την Εκκλησιαστική Σχολή τῆς Κορίνθου το 1958 και από τη Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών το 1963.

Ο Προκόπιος ήταν μια φυσιογνωμία εξευγενισμένη και ταπεινή, μια προσωπικότητα ολοφώτεινη, που ενέ-

πνεες με το ζωντανό του παράδειγμα, δημιουργούσε υψηλές συγκινήσεις και ἀφηνε πολλά διδάγματα. Η ψυχή του εφλέγετο ειλικρινά από την αγάπη του προς την Εκκλησία και την υποδειγματική αφοσίωσή του στον Θεό. Με όσα ἐμαθε από τους φωτισμένους δασκάλους μας και με τον ἐνθεο ζήλο του, αφιερώθηκε στη μελέτη των αγίων Γραφών και των λειτουργικών βιβλίων της Εκκλησίας μας. Άντλησε από αυτές τις ανεξάντλητες πηγές, τον επιούσιο ἀρτο της ιερατικής ψυχῆς, πρότυπα ζωής και συμπεριφοράς, για να εναρμονίσει τις ενέργειες και την καρδιά του

προς τον Χριστό και να βαδίσει έτσι στη στενή αλλά και ένδοξη οδό του προορισμού του, αντεπεξερχόμενος νικηφόρα στα παλαίσματα του δικού του αγώνα.

Ο πλούτος της ευσεβείας του και η επιθυμία του να γίνει «Ιερεύς του Θεού του Υψίστου» έγιναν γνωστά στον τότε Μητροπολίτη Κορινθίας κυρό Προκόπιο, που έσπευσε να τον χειροτονήσει Διάκονο (1960), σε εξαιρετικά μικρή ηλικία (δύο μόλις έτη μετά την αποφοίτησή του από τη Σχολή) και στη συνέχεια Πρεσβύτερο (1965) στον Ιερό Ναό του Τιμίου Προδρόμου Λουτρακίου από τον Μητροπολίτη Καλαβρύτων και Αιγιαλείας κυρό Γεώργιο. Στη συνέχεια, τιμήθηκε με τα οφίκια του Αρχιμανδρίτη και του ιεροκήρυκα της Μητρόπολης. Ενεγράφη ως μοναχός στην Ιερά Μονή Αγ. Γεωργίου Φενεού.

Υπήρτησε ως ιεροκήρυκας δώδεκα χρόνια και ως καθηγητής της Εκκλησιαστικής Σχολής Κορίνθου τρία χρόνια. Προσηλώθηκε κυριολεκτικά στο άγιο έργο του, επιδεικνύοντας φλογερή αγάπη στον Θεό και στους πιστούς του, ιδιαίτερα τους νέους, για τους οποίους κατανάλωσε μεγάλες δυνάμεις. Υπήρξε διευθυντής και αρχισυντάκτης του περιοδικού *Πνοή*, της Ι. Μητροπόλεως Κορίνθου, που απευθύνοταν κυρίως στους νέους και στα προβλήματά τους. Περιόδευσε ως ιεροκήρυκας και πνευματικός σε όλες σχεδόν τις πόλεις και τα χωριά της Κορινθίας κηρύσσοντας τον Λόγο του Θεού. Χειρίστηκε με επιτυχία πνευματικά αλλά και ενοριακά ζητήματα και έγινε αγαπητός από όλους, κλήρο και λαό της επαρχίας.

Διακρίθηκε για την απροσποίητη αγαθότητα της ψυχής του, την ακάματη εργατικότητα, την αστείρευτη φιλανθρωπία, την ακατάβλητη υπομονή και τη βαθιά συναίσθηση της ψηλής αποστολής του. Η Αγία Γραφή έγινε η πηγή των ποιμαντορικών του εμπνεύσεων, ο φωτεινός οδηγός του, η κλίμακα των ψυχικών του εξάρσεων, η κινητήρια δύναμη των πράξεών του, ολόκληρος ο κόσμος των λογισμών και των αισθήσεών του. Κάτοχος, οικείος και μύστης της Γραφής, πρόσφερε πρόθυμα στους ακροατές του τα δώρα του πνεύματος, για τα οποία πρωτίστως διψά η ανθρώπινη ψυχή. Το εμπνευσμένο από άμβωνος κήρυγμά του αποτέλεσε τον αγωγό από τον οποίο, ως φύλακας της ιερής παρακαταθήκης που έλαβε κατά τη χειροτονία του, έσπερνε τον Θεό Λόγο στο μυστικό χωράφι των χριστιανικών ψυχών.

Το 1974 εξελέγη Μητροπολίτης Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου, χειροτονθείς Επίσκοπος στον Ιερό Ναό του Αποστόλου Παύλου Κορίνθου, όπου και υπηρετούσε ως ιεροκήρυκας και στενός συνεργάτης του αειμνήστου Μητροπολίτου Κορίνθου Παντελεήμονος Καρανικόλα, μιας ξεχωριστής μορφής της Εκκλησίας μας. Η άνοδός του στον ύψιστο αρχιερατικό βαθμό ήταν καρπός της πολύχρονης διακονίας του στον αμπελώνα της αποστολικής Μητρόπολης της Κορίνθου, όπου η φήμη του ήταν πολύ καλή. Ενθρονίστηκε στον Ιερό Ναό του Αποστόλου Παύλου της Καβάλας τη 15η Ιουνίου του 1974.

Εκεί πλέον του δόθηκε η ευκαιρία να επιδείξει τις με-

γάλες του αρετές και ως προς τη διοίκηση και διαποίμανση της Μητρόπολής του αλλά και ως προς τον ζήλο του υπέρ της σωτηρίας του ποιμνίου του. Από την υψηλότατη σκοπιά της αρχιερωσύνης ο Φιλίππων Προκόπιος πολλάκις μέχρι σήμερα εβάδισε επί πολλών όφεων και σκορπίων, όμως αντεπεξήλθε νικηφόρα στο έργο του.

Δίδασκε με το παράδειγμά του. Είχε προσωπικότητα που περιβαλλόταν με κύρος και αυθεντία σε μεγάλο βαθμό, πιο πάνω από κάθε κοσμική εξουσία. Ως λειτουργός και «οικονόμος των μυστηρίων του Θεού, ενδεδυμένος την της ιερατείας χάριν» επέδειξε υψηλού βαθμού πνευματικότητα και αγιότητα και –κατά τον Ιερόν Χρυσόστομον– «πολλήν μεν σύνεσιν, πολλήν δε προ της συνέσεως την παρά Θεού χάριν και τρόπων ορθότητα και μείζονα ἡ κατ' ἄνθρωπον την αρετήν».

Ποτέ δεν πρόβαλε το προσωπικό του είδωλο στους πιστούς ως παράδειγμα αρετής, ποτέ δε ναρκισσεύτηκε για την αγιότητά του, δεν υπερφανεύτηκε για τις πράξεις του ούτε ζήτησε ανταμοιβή από κανένα. Διακόνησε τον άνθρωπο μέχρις αυτοθυσίας, χωρίς ίχνος αυταρέσκειας. Μόνο με ταπεινοφροσύνη, μακροθυμία, πραότητα και με τη δύναμη της αγάπης. Υπήρξε ταπεινός σε όλες του τις πράξεις, αδέκαστος στην υπηρεσία του δικαίου και αδωροδόκητος. Επιτέλεσε τεράστιο κοινωνικό, πνευματικό και ιεραποστολικό έργο. Απέφευγε τις τιμές και ποτέ του δεν τις επεδίωξε. Η ελλαδική Εκκλησία και το Οικουμενικό Πατριαρχείο τον τίμησαν τοποθετώντας τον σε υψηλές θέσεις και του ανέθεσαν καίρια ζητήματα να τα επεξεργαστεί και να αναζητήσει λύσεις. Όλα τα επεξεργάστηκε με απόλυτη επιτυχία. Η προσφορά του υπήρξε πλούσια και πολύτιμη σε κρίσιμες περιόδους για την Ορθοδοξία.

Τώρα αναπαύεται στον τόπο που ο ίδιος αγάπησε και στο σημείο όπου ο ίδιος είχε προκαθορίσει για να ταφεί, στη μοναστήρι του Αγίου Σίλα. Πορεύεται προς την αιωνιότητα έχοντας εκπληρώσει το χρέος του στο ακέραιο, βυθίζοντας όμως όλους εμάς τους ομογάλακτους αδελφούς σε βαρύ πένθος. Έχουμε βέβαια πολλά να θυμόμαστε κι οι μνήμες αυτές θα είναι παρηγοριά για όλους. Θα κρατούμε μέσα στην καρδιά μας την άγια μορφή του, την καλούσνη, τη μεγαλοψυχία, τη γενναιοδωρία, το ήθος και τις αρχές του και θα μαθαίνουμε πολλά από τις επαινετές του πράξεις και τα φρόνιμα και σοφά λόγια του.

Μαζί με τις ευχαριστίες μας για την αγάπη που μας έδειξε και τη στήριξή του στην Ένωσή μας, τον παρακαλούμε θερμά από εκεί ψηλά όπου βρίσκεται, στις αγκάλες του Θεού, να μας ευλογεί και να μεσιτεύει στον Ύψιστο για τη σωτηρία μας.

Ας είναι αιώνια η μνήμη του.

Το έργο του (από την ιστοσελίδα της Ι. Μ. Φιλίππων)
Συνεχίζοντας το έργο των προκατόχων του Αρχιερέων, συμπλήρωσε το οικοτροφείο στην περιοχή του Αγίου Σίλα, ανήγειρε το νέο οίκημα της Πνευματικής Εστίας της

Ιεράς Μητροπόλεως με χώρους που εξυπηρετούν το ποιμαντικό έργο της Μητροπόλεως, όπως την αίθουσα διαλέξεων, τη βιβλιοθήκη, το μουσείο, την έκθεση του χριστιανικού βιβλίου, το γραφείο της εξωτερικής ιεραποστολής με τους πολλούς φίλους και την πλούσια δραστηριότητά του. Τον Οκτώβριο του 1992 ο Μητροπολίτης με τους συνεργάτες του γραφείου και μια ομάδα χριστιανών επισκέφθηκαν την Κένυα και την Ουγκάντα, είδαν εκεί με πολὺ ενδιαφέρον το έργο της Ορθόδοξης Ιεραποστολής και εγκανίασαν στο Ναγκαμπάλε τον Ναό του Αποστόλου Παύλου, που χτίστηκε με χρήματα των χριστιανών της Μητροπόλεως. Πολλοί ναοί στο χρονικό αυτό διάστημα επισκευάστηκαν ή ανεγέρθησαν εκ θεμελίων, όπως του Αγίου Νεομάρτυρος Ιωάννου στις Μαριές Θάσου, της Μεταμορφώσεως των Κορυφών, του Αγίου Λουκά στην Καβάλα, του Αγίου Γεωργίου στον Αμυγδαλεώνα.

Με τη φροντίδα του ιδρύθηκε και λειτουργεί στον χώρο του προσκυνήματος του Αγίου Γρηγορίου στην Ν. Καρβάλη αρχικά το Εκκλησιαστικό Φροντιστήριο, στο οποίο επιμορφώθηκαν οι Ιερείς των Μητροπόλεων Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, και σήμερα το Ενιαίο Εκκλησιαστικό Λύκειο στο οποίο φοιτούν νέοι που θα γίνουν τα αυριανά στελέχη της Εκκλησίας.

Τα τρία μοναστήρια, της Μεταμορφώσεως των Νικητών, της Κοιμήσεως της Θεοτόκου και του Αγίου Παντελεήμονος Θάσου, απέκτησαν διά των σχετικών εκκλησιαστικών και κρατικών διαδικασιών κανονική και νομική υπόσταση και ανεγέρθησαν εκ θεμελίων τα κτιριακά συγκροτήματα με όλους τους προβλεπόμενους χώρους, Καθολικά, Παρεκκλήσια, Κελιά, Τράπεζες, Βιβλιοθήκες, Αρχονταρίκια, Ξενώνες.

Για τους απόμαχους της ζωής ήδη είναι έτοιμο στην Χρυσούπολη το Γηροκομείο της Ιεράς Μητροπόλεως «Η Αγία Ανθούσα».

Στον Ιερό Ναό του Αποστόλου Παύλου με πρόταση του Μητροπολίτου λειτουργεί «Το Τραπέζι της Αγάπης», το οποίο με πολλή αγάπη περιβάλλει η κοινωνία της Καβάλας και στο οποίο βρίσκουν καταφύγιο άνθρωποι γέροι, ανήμποροι, μοναχικοί.

Την παραπάνω φωτογραφία μας την παραχώρησε ο ανιψιός του μακαριστού κ. Μιχάλης Πατσέας.

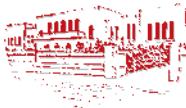
Στην Καλλιράχη της Θάσου ανεγέρθηκε το Επισκοπείο του νησιού και δίπλα σ' αυτό σ' ένα άνετο κτίριο, που τώρα ανήκει πια στην Ιερά Μητρόπολη, λειτουργούν οι Εκκλησιαστικές Κατασκηνώσεις όπου το καλοκαίρι σε τέσσερις περιόδους παιδιά της Μητροπόλεως και χωρών του εξωτερικού, κάτω από τη φροντίδα και την ευλογία της Εκκλησίας κάνουν τις διακοπές τους και συνηθίζουν να ζουν στην κοινοβιακή ζωή. ◎

ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΚΑΙ ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΕΙΟ

Ο συμμαθητής μας κ. Δημήτρης Μινακάκης, συνθέτης, μαέστρος και καθηγητής Μουσικής Θεωρίας και Σύνθεσης, μας έστειλε την παρακάτω πρόσκληση:

«Αγαπητοί φίλοι και συναπόφοιτοι, επειδή αρκετοί εξέφρασαν ενδιαφέρον να ενημερώνονται για τις συνθετικές μου δραστηριότητες και για τις εκδηλώσεις στις οποίες συμμετέχω ως συνθέτης, σας ενημερώνω και σας προσκαλώ στην εκδήλωση Christmas Concert – “Χριστός ετέχθη”, την Κυριακή 17 Δεκεμβρίου, στην αίθουσα “Μελίνα Μερκούρη”, στο ΣΕΦ. Εκεί θα έχετε την ευκαιρία να ακούσετε και μερικούς χριστουγεννιάτικους ύμνους σε εκδοχή για συμφωνική ορχήστρα. Θα χαρώ ιδιαίτερα όσοι έχουν τον χρόνο να συνευφρανθώμεν. Τα έσοδα από την εκδήλωση θα διατεθούν στο Χατζηκυριάκειο Ίδρυμα Παιδικής Προστασίας.

Συμμετέχουν: Η Παιδική Νεανική Συμφωνική Ορχήστρα N. Πατρικίδου, υπό την αιγιδά της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών –διδασκαλία/διεύθυνση: Νίνα Πατρικίδου–, η Παιδική & Γυναικεία Χορωδία Καλλιτεχνήματα – διδασκαλία/διεύθυνση: Μαρία Μιχαλοπούλου. Μεταξύ έργων των George Bizet, Isaak Dunayevsky, Giulio Caccini, Johann Straus θα ερμηνευθούν χριστουγεννιάτικοι ύμνοι και επίκαιρα τραγούδια που επεξεργάσθηκα για τη συγκεκριμένη εκδήλωση».

Απάντηση της Ι. Μητροπόλεως Φιλίππων

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗ ΦΙΛΑΠΠΩΝ ΠΡΟΚΟΠΙΟ

Στις 9 Σεπτεμβρίου, μία ημέρα προ του επίσημου μνημοσύνου του στην Καβάλα, η Ένωσή μας τέλεσε τεσσαρακονθήμερο μνημόσυνο υπέρ αναπαύσεως της ψυχής του αοιδίμου συμμαθητού και ιδρυτικού μέλους της Ένωσης κυρού Προκοπίου, στον φιλόξενο Ιερό Ναό της Ζωοδόχου Πηγής Ακαδημίας. Στη Θεία Λειτουργία χοροστάτησε ο αιδεσιμότατος π. Δημ. Παπαχατζής, μέλος του Δ.Σ. της Ένωσης, και στο αναλόγιο βρέθηκαν οι πρωτοψάλτες Αθανάσιος Βουρλής, Διονύσιος Ηλιόπουλος και Μανώλης Μαριδάκης. Το κλίμα ήταν κατανυκτικό και ιδιαίτερα φορτισμένο. Το ιερό μνημόσυνο τέλεσαν με μεγάλη ευλάβεια ο π. Ηλίας Δροσινός, προϊστάμενος του Ναού, και οι π. Δημ. Παπαχατζής και π. Λόντος Σπυρίδων. Παρέστησαν 25 περίπου συμμαθητές και φίλοι του εκλιπόντος.

Επιμνημόσυνο λόγο απήγθυνε ο Γεώργιος Κορκόντζηλας, θεολόγος, ταμίας του Συλλόγου, ο οποίος αναφέρθηκε στα βασικότερα σημεία της ζωής και του έργου του εκλιπόντος. Στη συνέχεια, πήρε τον λόγο ο προϊστάμενος του ναού π. Ηλίας, ο οποίος, συγκινημένος, έπλεξε το εγκώμιο του μακαριστού και συνεχάρη την Ένωση για την ευγενική της πρωτοβουλία.

Μετά το πέρας της ακολουθίας κατεβήκαμε στην αίθουσα εκδηλώσεων του ναού, όπου είχαμε την ευκαιρία να θυμηθούμε πολλές στιγμές του εκλιπόντα συμμαθητή μας, από τη φοίτησή του στη Σχολή, την αγάπη του για τα γράμματα και τον προς τον Θεό ζήλο του και διάφορα περιστατικά που τον αφορούσαν. Όλοι όσοι τον γνωρίσαμε έχουμε να λέμε πολλά για την ευγένεια και την ποιότητα του χαρακτήρα του, την ταπεινοφροσύνη και το φιλάλληλο πνεύμα που επιδείκνυε στις σχέσεις του με τους συμμαθητές και τον κόσμο γενικότερα.

Επιμνημόσυνος λόγος

Του Γιώργου Κορκόντζηλα

Σεβαστοί πατέρες,
Αγαπητοί απόφοιτοι,

Ηθική και συναισθηματική οφειλή παρακίνησε το Δ.Σ. να τελέσει εδώ το τεσσαρακονθήμερο μνημόσυνο του μακαριστού Μητροπολίτου Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θά-

σου κυρού Προκοπίου, ο οποίος διηγόνησε για πολλά χρόνια την τοπική Εκκλησία ευδοκίμως, ευφήμως, με ιεροπρέπεια, σεμνότητα και ταπεινότητα, ως την αιφνίδια και ειρηνική κοιμησή του, εκηδεύθη δε πανδήμως, που αποδεικνύει την αποδοχή, την αναγνώριση και τον σεβασμό που απολάμβανε από το ποίμνιό του.

Καταγόταν από τη Χίο, σπουδασέ στην τότε επτατάξιο σχολή μας, από την οποία αποφοίτησε το 1958, και εν συνεχεία και διαδοχικά στη Θεολογική και στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, αριστεύσας σε όλες τις φάσεις των σπουδών του. Χειροτονήθηκε Διάκονος το 1960 από τον μακαριστό Κορινθίας Προκόπιο και Ιερέυς το 1965 από τον τοποτηρητή Μητροπολίτη Αιγαίας Γεώργιο και ακολούθως αξιοποιήθηκε ως ιεροκήρυκας της Μητροπόλεως από τον μακαριστό Παντελεήμονα, υπηρετήσας την Εκκλησία της Κορίνθου ως το έτος 1974. Τον Μάιο αυτού του έτους εξέλεγκτη Μητροπολίτης της Ιεράς Μητροπόλεως Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου και ενθρονίστηκε τη 15η Ιουνίου στον Καθεδρικό Ναό του Αποστόλου Παύλου Καβάλας.

Λόγω της μακράς παραμονής του στην Κόρινθο, ευτύχησε να γίνει ο σύνδεσμος μιας γενιάς σπουδαστών, των παλαιοτέρων και των νεοτέρων του.

Ήταν εκ των ιδρυτικών μελών της Ένωσής μας και τακτικό μέλος της, οσάκις δε οι υποχρεώσεις του το επέτρεπαν, τιμούσε με την παρουσία του την καθιερωμένη ετήσια σύναξή μας στην αρχή κάθε έτους.

Ως ποιμενάρχης ανέπτυξε πολυσχιδή και πλούσια δράση: λατρευτική, ποιμαντική, κατηχητική, φιλανθρωπική, κοινωνική και ιεραποστολική στην Κένυα. Έτσι η ποιμαντορία του υπήρξε δημιουργική και καρποφόρα σε έργα ευάρεστα στον Θεό, που ωφέλησαν την Εκκλησία, την κοινωνία και τους ανθρώπους της Μητροπόλεως του. Αναφέρουμε ενδεικτικά κάποια έργα του: οικοτροφείο, πνευματική εστία, βιβλιοθήκη, μουσείο, εκκλησιαστικό φροντιστήριο-ενιαίο εκκλησιαστικό λύκειο, τρία μοναστήρια, γηροκομείο, τράπεζα αγάπης, κατασκήνωση κ.ά.

Ως μέλος της σεπτής Ιεραρχίας διακρίθηκε για τη σφαιρική αντίληψη και την εμπειριστατωμένη ανάλυση των θεμάτων, τα οποία κάθε φορά η Ιεραρχία του ανέθετε, την τεκμηριωμένη εκφορά του λόγου του, το ανεπιτήδευτο και ευχάριστο ύφος του και, κυρίως, την έντιμη και χρηστή διαχείριση του ευαίσθητου τομέα των οικονομικών της Εκκλησίας. Αυτές του οι ιδιότητες τον κατέστησαν αγαπητό και σεβαστό στο σώμα της Ιεραρχίας. Ουδέποτε ακούσαμε ή διαβάσαμε κάτι αρνητικό.

Σήμερα συμπροσευχήθηκαμε για τη μακαρία ανάπτυση της ψυχής του και ευχόμαστε ο Πανάγαθος Θεός να τον συγχωρήσει, να τον ελεήσει και να τον σώσει στη βασιλεία των ουρανών. Διαισθανόμαστε ότι από τον ουρανό θα μας επιβλέπει, θα πρεσβεύει στον Κύριο για όλους εμάς που στα μαθητικά μας χρόνια τον γνωρίσαμε, τον συναναστραφήκαμε και τον αγαπήσαμε. Εναπομένει πλέον να διατηρήσουμε ζωντανή τη μνήμη του στις καρδιές μας.

Προκοπίου του Σεβασμιωτάτου ας είναι αιώνια η μνήμη.
◎

Ένωσις Αποφοίτων Εκκλησιαστικής Σχολής Κορίνθου

Σεβαστοί Πατέρες και Συνεργάτες του Μακαριστού Μητροπολίτη Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου κυρού Προκοπίου,

Εκ μέρους της Ένωσεως Αποφοίτων της Εκκλησιαστικής Σχολής Κορίνθου, σας εκφράζουμε τη βαθιά μας θλίψη και τα θερμά μας συλλυπητήρια για την απώλεια του Μητροπολίτη σας και αγαπητού συμμαθητή μας κυρού Προκοπίου.

Η Ένωσή μας θα εκπροσωπηθεί στην εξόδιο ακολουθία από τον συμμαθητή κ. Λιβιτσιάνο Ιωάννη.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο,

Ο Πρόεδρος
Αθανάσιος Ψυχογιός

Ο Γραμματέας
Μιχάλης Μαρινός

ΒΡΑΒΕΥΣΗ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΜΑΣ ΠΟΥ ΘΕΑΝΑΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΚΑΡΙΕΡΑ

Με απόφαση του Δ.Σ. κρίθηκε σκόπιμο η Ένωσή μας να τιμήσει τα μέλη της-αποφοίτους της Σχολής μας που κατέλαβαν ακαδημαϊκές θέσεις σε Πανεπιστήμια και Ανώτατες Σχολές του Εσωτερικού και του Εξωτερικού και διέπρεψαν στον πνευματικό στίβο, προσφέροντας πολλά στην επιστήμη, την κοινωνία και στον πολιτισμό της χώρας μας. Όλοι μας νιώθουμε υπερήφανοι και καμαρώνουμε γι' αυτούς, που με τη δράση τους λάμπρυναν την ιστορία της Σχολής, καθιστώντας τη γνωστή στο Πανελλήνιο.

Η εκδήλωση προς τιμήν τους θα λάβει χώρα κατά τη διάρκεια της επόμενης Γενικής Συνέλευσης της Ένωσης για την κοπή της πίτας με την έναρξη του νέου

έτους, το Σάββατο 3 Φεβρουαρίου 2018, στην αίθουσα εκδηλώσεων του Ξενοδοχείου Electra Metropolis, στην οδό Μητροπόλεως 15, στο Σύνταγμα.

Θα προηγηθεί εκκλησιασμός και μνημόσυνο των διευθυντών, καθηγητών και συμμαθητών μας που έφυγαν από κοντά μας, στον Ιερό Καθεδρικό Ναό Αθηνών, επί της οδού Μητροπόλεως.

Παρακαλείσθε όλοι να προσέλθετε πρόθυμα και στην εφετινή μας εκδήλωση, όπως κάθε χρόνο, για να ανανεώσουμε για ακόμη μια φορά τους δεσμούς αγάπης και φιλίας που μας συνδέουν και για να τιμήσουμε όπως πρέπει τους άξιους εκπροσώπους της Σχολής μας μέσα σε πανηγυρική ατμόσφαιρα.

Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ

ΤΡΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Τατοΐου 121, Μεταμόρφωση Αττικής,
Τ.Κ. 14452
Fax: 210 28 19 550
e-mail: mkal8645@gmail.com
www.eesk.gr
ΤΑΧ. ΘΥΡ.: 52057, Τ.Κ. 14410
Συνδρομές – Δωρεές: ΕΤΕ 151/296112-14
ΕΤΕ IBAN: GR 0701101510000015129611214

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:
Ένωση Αποφοίτων Εκκλ. Σχ. Κορίνθου

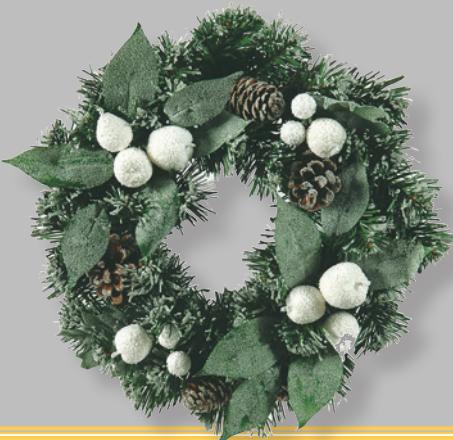
ΕΚΔΟΤΗΣ – ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:
Μιχάλης Καλλαράς, τηλ.: 6944 24 30 41

ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ:
Ελένη Σταυροπούλου – Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

ΕΚΤΥΠΩΣΗ: Σταμάτιος Κοτσάτος & ΣΙΑ Ο.Ε.
Αριθμός φύλλου 42
Δεκέμβριος – Ιανουάριος – Φεβρουάριος 2018

*To Δ.Σ. εύχεται σ' εσάς
και στις οικογένειές σας*

*Καλά Χριστούγεννα
και Ευτυχές
το Νέο Έτος*

ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ

Με την ευγενική πρωτοβουλία του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Θηβών και Λεβαδείας κ. Γεωργίου

ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ Ι. Μ. ΘΗΒΩΝ ΚΑΙ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ
Σεπτέμβριος 2017: Ιωάννου του Θεολόγου

ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ ΤΟΥ ΕΛΙΚΩΝΑ Ο ΠΟΙΜΗΝ Ο ΚΑΛΟΣ, ΟΙ ΣΥΜΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥ ΚΑΙ Η ΣΥΓΚΙΝΗΣΗ.

Τον Φώτη Τζαβέλλα, φιλολόγου

Στις καταπράσινες πλαγιές του Ελικώνα, όπου σήμερα δεσπόζει η μονή της Ευαγγελίστριας, το Συνεδριακό Κέντρο της Μητρόπολης Θηβών και Λεβαδείας και η πρωσπικότητα του Μητροπολίτη μας, το διήμερο 25 και 26 Σεπτεμβρίου κυριαρχούσε η συγκίνηση και η αναπόληση των ετών 1964-1971 που φοιτούσαμε στην Εκκλησιαστική Σχολή Κορίνθου.

Το διήμερο αυτό υλοποιήθηκε η επιθυμία του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Θηβών και Λεβαδείας κ. Γεωργίου, που υπήρξε συμμαθητής μας τα έτη 1968-1971. Ο Σεβασμιώτατος κατά την περυσινή μας επίσκεψη στη Θήβα με την Ένωση Αποφοίτων είχε εκφράσει την επιθυμία να συναντηθούμε όσοι φοιτούσαμε στη Σχολή τα έτη

1964-1971, γιατί γνωριζόμασταν και είχαμε κοινές εμπειρίες. Την επιθυμία του αυτή την είχε εκφράσει και άλλες φορές, αλλά δεν αναλάμβανε κάποιος την πρωτοβουλία. Τελικά με πρωτοβουλία και ενέργειες των κ. Γιαννακόπουλου Γεωργίου και Γεωργακόπουλου Παναγιώτη, με την αγαστή συνεργασία του Σεβασμιωτάτου, υλοποιήθηκε αυτή η συνάντηση. Ο Σεβασμιώτατος απέστειλε επιστολή σε όλους τους σπουδαστές των ετών 1964-1971 καλώντας τους να παρευρεθούν στη συνάντηση με τις συζήγους τους και να φιλοξενηθούν στο Συνεδριακό Κέντρο με κάλυψη όλων των εξόδων από τον ίδιο.

Η ανταπόκριση ήταν παρά πάσαν προσδοκίαν! Παρευρέθηκαν 125 άτομα από όλα τα μέρη. Ήρθαν από Κέρ-

κυρα, Ήπειρο, Στερεά, Πελοπόννησο, Νάξο, Κοζάνη, Θεσσαλονίκη. Ο καιρός πολύ καλός και η ατμόσφαιρα συγκινητική. Έβλεπες άτομα που είχες να δεις 50 περίπου χρόνια, κάποιοι ίδιοι, άλλοι αλλαγμένοι από τα χρόνια και τον αγώνα της ζωής.

Κεντρικό πρόσωπο ο Μητροπολίτης μας, που ήταν απλός, προσιτός, ευδιάθετος. Μια ανοιχτή καρδιά που μας αγκάλιασε όλους και μας έδωσε την ευκαιρία να συναντήθούμε έπειτα από 47 χρόνια από το κλείσιμο της Σχολής.

Μεταξύ των παρευρισκομένων ήταν και οι πανεπιστημιακοί: ο πατήρ Ιωάννης Σκιαδαρέσης, καθηγητής στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, και ο κ. Πορτελάνος Σταμάτιος, καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων. Μεγάλη έκπληξη και συγκίνηση προκάλεσε η παρουσία του καθηγητή μας στη Σχολή Θεολόγου κ. Σταματόπουλου Φωτίου, που δύσκολα συγκρατούσε τα δάκρυά του. Επίσης παρευρέθη και ο πρόεδρος της Ένωσης Αποφοίτων κ. Ψυχογιός Αθανάσιος, ο οποίος, όπως πάντα, πρόσφερε βιβλία σε όλους τους συμμετέχοντες.

Μερικοί συμμαθητές μας φιλοξενήθηκαν στις άριστες εγκαταστάσεις του Συνεδριακού Κέντρου την Κυριακή το απόγευμα, ενώ οι περισσότεροι ήρθαν τη Δευτέρα το μεσημέρι. Τακτοποιήθηκαν σε δωμάτια που θύμιζαν ξενοδοχείο τεσσάρων αστέρων, γευμάτισαν, συζήτησαν και το απόγευμα παρακολούθησαν τον εσπερινό με χοράρχη τον κ. Αναστάσιο Καγκαρά. Μετά, στην αίθουσα του Συνεδριακού Κέντρου μίλησε ο ψυχολόγος κ. Ιωαννίδης Ιωάννης με θέμα «Ψυχολογικά γνωρίσματα της πορείας μας από την Εκκλησιαστική Σχολή Κορίνθου». Η ομιλία ήταν άκρως εύστοχη και συγκινητική. Ο ομιλητής μέσα από την αυτοβιογραφία του καταλήγει στο συμπέρασμα ότι όλοι εμείς οι απόφοιτοι είμαστε οι ανυποψίαστοι πρωταγωνιστές μιας λυτρωτικής συνύπαρξης, που μας χάρισε απλόχερα πνευματική ταυτότητα ζωής. Ακολούθησε δείπνο και ξεκούραση.

Την Τρίτη (26/9), πρωί πρωί παρακολούθησαμε τη θεία λειτουργία με χοράρχη τον κ. Κωνσταντίνο Ζήκο και λειτουργούς τους πατέρες Αργυρόπουλο Χρήστο, Θεοδώρου Γρηγόρη, Καρύδη Διονύσιο, Καπαρέλο Χρήστο και τον ιεροδιάκονο της Μητρόπολης πατέρα Σεραφείμ. Το κήρυγμα του πατρός Ιωάννη Σκιαδαρέση για τον Τίμιο Σταυρό ήταν απλό, κατανοητό και συνάμα συγκινητικό. Ήταν τόση η συγκίνησή του που δεν μπορούσε να εκφραστεί και

συχνά σκούπιζε τα δάκρυά του. Στη συνέχεια, ο Σεβασμιώτατος ευχαρίστησε τον πατέρα Ιωάννη και μίλησε για την αξία της αγάπης διασκευάζοντας κατάλληλα τους στίχους από ποίημα σύγχρονου λογοτέχνη μας (Γ. Αθάνα). Ακολούθησε αρτοκλασία και μνημόσυνο για τους αποδημήσαντες συμμαθητές μας. Στη συνέχεια, πρωινό σε κλίμα ευφορίας και ψυχικής ανάτασης. Στον Μητροπολίτη μας τιμής ένεκεν προσφέρθηκε πίνακας διαστάσεων 40 x 70, που φιλοτεχνήθηκε από ζωγράφο με θέμα το κτίριο της Σχολής και με μικρή αφιέρωση στον Δεσπότη μας. Την ιδέα του πίνακα είχε ο Παναγιώτης Γεωργακόπουλος από το Αγρίνιο, την υλοποίηση ο Γιώργος Γιαννακόπουλος και την αφιέρωση έγραψε ο πατήρ Ιωάννης Σκιαδαρέσης. Έπειτα πήρε τον λόγο ο κ. Σταματόπουλος, που ευχαρίστησε συγκινημένος τον Σεβασμιώτατο και αναφέρθηκε στη μνήμη του προσφάτως κοιμηθέντος μακαριστού Προκοπίου Τσακουμάκα.

Ο Σεβασμιώτατος έπειτα πρόσφερε σε όλους μας ένα συμβολικό δώρο –ένα κρασί και ένα τσίπουρο– από τα αμπέλια του Οσίου Λουκά για να πηγαίνουν κάτω τα φαρμάκια της ζωής!

Έπειτα από λίγο επιβιβαστήκαμε σε δύο λεωφορεία και επισκεψήκαμε το ψηφιακό μουσείο της Μητρόπολης στην Αλίαρτο όπου παρακολουθήσαμε σε τρισδιάστατη προβολή μονές, εκκλησίες και κειμήλια με ιστορία.

Ύστερα φτάσαμε στο μοναστήρι του Οσίου Λουκά, όπου ο Μητροπολίτης μάς ξενάγησε προσωπικά και μας είπε την ιστορία της Μονής. Αφού ψάλαμε μερικούς ύμνους και ήπιαμε λίγο τσίπουρο με το απαραίτητο λουκούμι, επιστρέψαμε στη Λειβαδιά στο ίδρυμα χρόνιων παθήσεων, όπου μας περίμενε πλούσιος μπουφές με οικολογικά εδέσματα και κρασί. Στο Συνεδριακό Κέντρο φτάσαμε περίπου στις 8 μ.μ. Ξεκουραστήκαμε λίγο και στις 9:30 συγκεντρωθήκαμε για φαγητό και χορό.

Με τα δημοτικά τραγούδια που έβαζε ο κ. Γιαννακόπουλος χορέψαμε καλαματιανά, τσάμικα και νησιώτικα μέχρι τις 12 τα μεσάνυχτα.

Την Τετάρτη το πρωί είχαμε πρωινό και αναχώρηση. Χαιρετηθήκαμε με συγκίνηση, ευχαριστήσαμε τον Σεβα-

σμιώτατο και καθένας έφυγε γεμάτος αναμνήσεις. Στα πρόσωπα όλων ήταν έκδηλη η χαρά. Θέλαμε, αν γινόταν, να μείνουμε εκεί ακόμη λίγο, γιατί αυτές τις μέρες γίναμε παιδιά ηλικίας 16-20 ετών όπως ήμασταν στη Σχολή. Εξέχασαμε για λίγο ότι είμαστε μεγάλοι με παιδιά, εγγόνια, υποχρεώσεις. Ευχαριστούμε θερμά όλους τους υπαλλήλους του Συνεδριακού Κέντρου, του μουσείου και του γηροκομείου, που συνέβαλαν στην άψογη φιλοξενία μας, και τους συμμαθητές μας Τρανούδη Μανώλη, Γιαννακόπουλο Γιώργο και Τσιακούλια Φίλιππο για το φωτογραφικό υλικό που μας παραχώρησαν.

Στον παλιό μας συμμαθητή και νυν Μητροπολίτη Θηβών και Λεβαδείας κ. Γεώργιο οφείλουμε ένα ζεστό ευχαριστώ γιατί έγινε η αιτία αυτής της σύναξης, αυτής της χαράς, αυτής της συγκίνησης, που μας έδωσε φτερά και κουράγιο να κρίνουμε το παρελθόν, να κοιτάμε το παρόν και να οραματίζομαστε ένα ευοίωνο μέλλον. ☺

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ ΦΩΤΗ ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΥ, ΑΠΟΦΟΙΤΟΥ ΚΑΙ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΗΣ ΕΣΚ

«Ιδού δη τι καλόν ἡ τι τερπνόν, αλλ' ἡ το κατοικείν αδελφούς επί το αυτό» (Ψαλμ. 132)

Διά των λόγων του προφητάνακτος Δαυίδ Απευθύνομαι σήμερον, Σεβασμιώτατε άγιε Θηβών και προσφιλέστατοί μοι πατέρες, εις τη θεοφιλή ταύτην ομήγυριν, ήτις επί το αυτό συνελθούσα τιμά μεν τη μνήμην του ηγαπημένου και επιστηθίου φίλου του Κυρίου Αποστόλου και Ευαγγελιστού Ιωάννου του Θεολόγου, αλλά και κατά ύστερον λόγον συσφίγγει έτι πλείον τους δεσμούς τους πνευματικούς, οίτινες μετ' αλλήλων συνήφθησαν από τα έδρανα της κατά θύραθεν παιδείας. Ομολογώ ότι συγκίνησις βαθυτάτη συνέχει με, διότι βλέπω επί το αυτό πεφιλημένα πρόσωπα, ένια των οποίων άχρι της νυν συνδέομαι δεσμοίς βαθυτάτης αγάπης και εκτιμήσεως, και αναμιμησκόμενος των, όντως, εκείνων παλαιών ημερών, φέρω και αύθις αυθορμήτως εις τον νοννού μου τους λόγους του προφητάνακτος «χίλια έτη εν οφθαλμοίσ σου, Κύριε, ως η ημέρα η εχθές, ήτις διήλθεν».

Και όντως! Δι' εμέ είναι ωσάν να μην παρήλθον έτη, αλλ' ο σύνδεσμος, οι αναμνήσεις, αι αγωνίαι να είναι ως εχθές. Και τούτο διότι υπήρξεν εν ημίν το κυριώτερον βάθρον εις τας σχέσεις ημών, το αταλάντευτον και αμετακίνητον, η αγάπη. Η αγάπη εκείνη, ήτις, κατά Παύλον «ου παροξύνεται, αλλά ουδέποτε εκπίπτει».

Μετ' αισθημάτων πλείστης, θέτεν, αγάπης εδεξάμην την ευγενή υμών πρόσκλησιν, Σεβασμιώτατε ποιμενάρχα της αποστολικής εκκλησίας των Θηβών, διάδοχε του μακαρίου Αποστόλου Ρούφου του εκ των Ο', και ήλθον ώδε,

Προσφωνεί ο καθηγητής κ. Φ. Σταματόπουλος.

καίτοι ασθενής, ίνα συνευφρανθώμεν πνευματικώς, μιμησκόμενοι των παλαιών εκείνων ημερών «ενώπιος ενωπίω» έκαστος εξ ημών, ανανεούντες ούτω τον υπάρχοντα σύνδεσμον της αγάπης.

Δράττομαι δε της ευκαιρίας ίνα συγχαρώ Υμάς, Σεβασμιώτατε, διά τη χριστοφόρον και θεοφιλή Υμών διακονίαν, και να ευχηθώ όπως ο Κύριος και Αρχιποιμήν της Εκκλησίας Ιησούς Χριστός, πρεσβείαις του Ευαγγελιστού Ιωάννου διαφυλάττει την Υμετέραν Σεβασμιότητα ολβίοις έτεσι υγιά και εν μακρότητι ημερών, παν δε το ανιαρόν εξαλείφων προς δόξαν της αγίας Του Εκκλησίας.

Τη στιγμή ταύτην αναμιμησκομαι, Σεβασμιώτατέ μοι

και άγιοι πατέρες, της ιεράς μορφής του πρότριτα αφ' ημών αρπαγέντος και εις τας ουρανίους μονάς μεταστάντος αοιδίμου Μητροπολίτου Φιλίππων κυρού Προκοπίου, μεθ' ου συνεδεόμην μετ' αισθημάτων ειλικρινούς αγάπης και φιλίας, άτινα αισθήματα εσφυρηλατήθησαν έτι πλείον ότε προσηγάγοντο εις δίκας οι προαπελθόντες σοφοί ιεράρχαι, ο τε Πειραιώς Χρυσόστομος Ταβλαδωράκης και ο Κορινθίας Παντελεήμων Καρανικόλας, μεστοί γνώσεων και ρήτορες του θείου κυρήγματος δεινοί, και εις ων τας δίκας υπήρξα μάρτυς υπερασπίσεως, έξω βαλών τον φόβον, καθ' όσον η αγάπη αγνοεί το συναίσθημα τούτο.

Δεηθώμεν τοίνυν του Κυρίου, Σεβασμιώτατέ μοι, ίνα αναπαύη τον αφ' ημών μεταστάντα Μητροπολίτην Προκόπιον, η δ' αυτού μνήμη έσται αγήρως και αινετή.

Και διά των ολίγων τούτων κλείω την εμήν προσλαλιάν ευχαριστών τον κυριάρχην Επίσκοπον και δεόμενος του Κυρίου υπέρ Αυτού και πάντων υμών των ηγαπημένων εμοί.

Πάμπολλα τα έτη σας, Σεβασμιώτατέ μοι, και πεφιλημένοι μου μαθηταί.

Γεωργίου του Σεβασμιωτάτου και θεοπροβλήτου Μη-

Ψάλλοντας τη φήμη του Μητροπολίτη και άλλους εκκλησιαστικούς ύμνους.

τροπολίτου της αγιωτάτης Μητροπόλεως Θηβών και Λεβαδείας πολλά τα έτη. ◎

ΥΧΟΛΟΓΙΚΑ ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΜΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΣΚ ΣΤΗ ΖΩΗ

Ομιλία του Γιάννη Ιωαννίδη, Ψυχολόγου Καταστήματος Κράτησης Κορυδαλλού

Σεβασμιώτατε, αγαπητοί συμμαθητές,

Ο πατέρας μου ο μπαρμπα-Σωτήρης γεννήθηκε το 1906 στην Ταρσό της Κιλικίας. Ήταν πρόσφυγας. Με τη μάνα μου την κυρα-Μαριγώ παντρεύτηκαν το 1947 στη Γαστούνη της Ηλείας και απέκτησαν τέσσερα παιδιά. Εγώ ήμουν το στερνοπούλι.

«Τον Γιαννάκη μου θα τον κάνω παπά», έλεγε και ξανάλεγε ο πατέρας μου, κι όταν το 1963 ήρθε στη Γαστούνη ως εφημέριος, στον Αγ. Νικόλαο, ο παπα-Ανδρέας ο Σωτηρόπουλος, άρχισα, δίπλα του, να προετοιμάζομαι για τον μεγαλύτερο αποχαιρετισμό της ζωής μου. Έτσι το φθινόπωρο του 1967, αφού άφησα πίσω μου τους γονείς μου, τα αδέλφια μου, τα γειτονόπουλά μου, το ιερό και το ψαλτήρι του Αγ. Νικολάου, βρέθηκα στην Κόρινθο.

Εκεί, γύρω στις αρχές της δεκαετίας του 1970, ο μεγάλος ψυχοθεραπευτής Σίμκιν έγραψε: «Πες μου πόσους αποχαιρετισμούς έχεις κι εγώ θα σου πω ποιος είσαι».

Και το έγραψε γιατί ο αποχαιρετισμός προϋποθέτει τη συνάντηση, η συνάντηση τον τόπο, ο τόπος τους ανθρώπους και οι άνθρωποι την εικόνα του Θεού.

Όταν ο Γιώργος Γιαννακόπουλος μου μετέφερε, τηλεφωνικά, την επιθυμία του καλού ποιμένα και οικοδεσπότη μας να αναδείξω τα «Ψυχολογικά γνωρίσματα της πορείας

μας από την ΕΣΚ στη ζωή», σκέφτηκα αμέσως ότι μια ουδέτερη ψυχολογική θεώρηση δε θα επαρκούσε για να ερμηνεύσει τα «ξένα ρήματα και τα ξένα δόγματα» που βιώσαμε «ασιγήτοις στόμασιν» στην αγία Σχολή μας.

Π' αυτό και επέλεξα να ανταποκριθώ στο φιλικό και τιμητικό επισκοπικό κάλεσμα με τρόπο αυτοβιογραφικό, γιατί πίστεψα ότι αυτή η προσέγγιση θα ταίριαζε περισσότερο στην αλήθεια και στον χαρακτήρα της σημερινής αδελφικής μας συνάντησης.

Στη χρυσή, λοιπόν, δεκαετία του 1960, όλοι εμείς, που καθίσαμε σήμερα στο ίδιο τραπέζι, βρεθήκαμε ως «παιδευόμενοι και μη θανατούμενοι» στην ΕΣΚ.

Αλήθεια, ποιοι ήμασταν εμείς;

Ποια ήταν τα βασικά χαρακτηριστικά μας γνωρίσματα; Αυτά δηλαδή που στη συνέχεια καλλιεργήσαμε δίπλα σε σοφούς και σεβάσμιους παιδαγωγούς;

Ήμασταν παιδιά από αγνά υλικά. Είχαμε απλούς και καλούς γονείς. Παιδιά που, στη δυσκολότερη ηλικιακή περίοδο της ζωής μας, την εφηβεία, βρήκαμε τη δύναμη να αρνηθούμε «τον κόσμο», κάτι δηλαδή που απαιτούσε τη θυσία του εαντού μας, για να κερδίσουμε την αγάπη της γης και του ουρανού.

Με καρδιά και με φλόγα θερμή, όπως λέει και το τρα-

Ο πίνακας που απεικονίζει τη Σχολή μας, ευγενική προσφορά των συμμαθητών προς τον ομογάλακτο συμμαθητή τους Μητροπολίτη Θηβών και Λεβαδείας κ. Γεώργιο.

Ο κ. Ιωαννίδης στο βήμα.

γούδι, δε φοβηθήκαμε τις συναισθηματικές συνέπειες της επιλογής μας και εξελικτικά δικαιωθήκαμε όταν είδαμε τις αρετές που κουβαλήσαμε ακατέργαστες από το σπίτι μας στον χώρο της Σχολής να μεταμορφώνονται σε εμπειρίες «γνώσεως και πίστεως» και, στη συνέχεια, σε δυνατότητες παροχής και στήριξης των συνειδητών και ασυνείδητων αναγκών των άλλων ανθρώπων.

Κι άλλοι γίναμε πιστοί οικονόμοι μυστηρίων Θεού.

Κι άλλοι γίναμε, όπως θα έλεγε και ο παπα-Ανδρέας ο πνευματικός μου, «ιερείς με γραβάτα».

Κι όλοι μαζί γίναμε άνθρωποι. Άνθρωποι που κοιτάζουμε ψηλά με... «σκυμμένο το κεφάλι». Γιατί στο καινούργιο μας σχολείο μάθαμε τότε, από το πρώτο κιόλας μάθημα, πως «ο θέλων πρώτος είναι έστω πάντων έσχατος».

Πενήντα χρόνια μετά, η δραματοποίηση των άστοχων παιδαγωγικών επιλογών κάποιων «ζηλωτών» καθηγητών μας, στις οποίες ακόμη και σήμερα επιστρέφουμε, άλλοτε από τον δρόμο της ανάμνησης και άλλοτε από τον δρόμο της επίκλησης, για να θυμηθούμε τα αρνητικά συναισθήματα που βιώσαμε ως Κορίνθιοι «παίδες εν καμίνῳ», θα είναι πάντα ελλιπής, χωρίς την αναφορά μας στην ανυψωτική δύναμη της πίστης μας στον Θεό, που μας βοήθησε να βγούμε ενισχυμένοι από τη μεγαλύτερη παιδαγωγική «περιπέτεια» της ζωής μας.

Οριμάσαμε.

Και το ώριμο κοινωνικά άτομο αυτοπροσδιορίζεται και αυτοπραγματώνεται μέσα στο χύμα της ζωής, χτίζοντας μια ελεύθερη και υπεύθυνη κοινωνική παρουσία.

Συνοδοιπορήσαμε.

Και ο χαρακτήρας της αδελφικής συνοδοιπορίας μας, που είναι κυρίως συναισθηματικός, θα βλέπει πάντα την Αγία Φωτεινή τη Σαμαρείτισσα να κρατάει στο χέρι της τη στάμνα με το δροσερό νερό της αιώνιας ζωής και να ξεδιψάει πρώτα όλους εμάς και μέσα από εμάς τους άλλους ανθρώπους.

Κανένα, ίσως, από τα μεγαλύτερα παιδιά που συναντήσαμε, ως πρωτοετείς σπουδαστές στην Κόρινθο και είναι σήμερα εδώ δεν έχει σκεφτεί ότι υπήρξε πρότυπο και σημείο αναφοράς για την προσαρμογή μας σε ένα περιβάλλον που απαιτούσε από εμάς να τα μπορούμε και να τα ξέρουμε όλα, από την αρχή, και «μέλος και παραλλαγή». Έστω και αργά, αισθάνομαι την ανάγκη να σας πω ένα μεγάλο ευχαριστώ γιατί πηγαίνατε πάντα μπροστά και εμείς ακολουθούσαμε.

Έτσι απλά περάσαμε εξελικτικά από το άγχος του αποχωρισμού στη φιλάδελφη διάθεση και από τις γονεϊκές και αδελφικές απουσίες στους πνευματικούς δεσμούς και τις δυνατές φιλίες. Και όλα αυτά γιατί οι ανθρώπινες δοτικές παρουσίες λειτουργούσαν και θα λειτουργούν πάντοτε ενισχυτικά, υποστηρικτικά, μεταμορφωτικά.

Θα τολμούσα να επισημάνω, σε ένα καθαρά συμβολικό επίπεδο, ότι ακόμα και ο καθημερινός μας διπλός εκκλησιασμός, ως ενεργητική βυζαντινή «μουσικοθεραπεία», σε ήχους οκτώ, μας επέτρεψε να ευαισθητοποιηθούμε και να συνειδητοποιήσουμε τον πλούτο των διαπροσωπικών μας σχέσεων και την ποικιλία της ομαδικής δημιουργίας.

Όλοι αναγνωρίζουμε σήμερα, όπως έγραψε, με μοναδικό τρόπο, ο καλός συμμητής μας, ο Γιάννης Σούλης, ότι «Δραπετεύοντας από το εφηβικό παρελθόν μας διαπιστώνουμε ότι ήμασταν και εμείς εκεί», με την τωρινή μας ζωή να ομορφαίνει από τη συνάντηση και την κοινωνία με εκείνο το παρελθόν στο οποίο έχουμε επενδύσει οράματα και βιώματα.

Μέσα από την επίγνωση των αδυναμιών και δυνατοτήτων μας αφήναμε τη σκέψη μας να τρέχει πειθαρχημένα ελεύθερη, σαν άλογο, σε μια ζωή που μας περίμενε για να την κερδίσουμε μέσα από τη συνάντηση με τον εαυτό μας. Τον αληθινό, τον αυθεντικό εαυτό μας.

Όταν βρέθηκα, ως ψυχολόγος, στις φυλακές Κορυδαλλού, ένας συνάδελφος και φίλος μου ψυχολόγος, που δε

γνωρίζει τίποτα για την εκκλησιαστική μου παιδεία, στην προσπάθειά του να ερμηνεύσει την επιλογή μου, ως προς τον υπαρξιακό προσανατολισμό μου, με ρώτηση μια μέρα γιατί σπουδασα ψυχολογία. Και εγώ του απάντησα χαμογελαστά «γιατί έμαθα από μικρός να νοιάζομαι για τον συνάνθρωπό μου». Τότε με κοίταξε στα μάτια και μου είπε με νόημα «δε χρειαζόταν, Γιάννη, να σπουδάσεις ψυχολογία. Για κάποιο λόγο, που δεν μπορώ να καταλάβω, ήσουν... ψυχολόγος».

Ήτανε τότε που συνειδητοποίησα ότι η αλλαγή πλεύσης κατά τη διάρκεια των σπουδών μου που με οδήγησε στον χώρο της Ψυχολογίας, μετά τις σχολές της Κορίνθου, της Τήνου και τη Σχολή Ιερατικών Σπουδών, αντί να αποδυναμώσει, είχε ενισχύσει την πεποίθησή μου για την υπεροχή της μυστηριακής βιωματικής γνώσης, των Σχολείων της Εκκλησίας, σε σχέση με τον μηχανιστικό τρόπο των διαφορετικών θεραπευτικών μοντέλων και σχολών. Κι αυτό γιατί στο βίωμα, τη γενέθλια δηλαδή χώρα του πνεύματος, ο συνάνθρωπος, που στη γλώσσα της ψυχοθεραπείας είναι ο πελάτης, εγώ ήξερα και πίστευα από μικρός πως είναι ο «ουρανός».

Θέλω κάτι να σας εξομολογηθώ:

Προσπαθώντας πολλές φορές στη φυλακή να ξαναδώ τη θεραπευτική συνομιλία με τον κρατούμενο, βλέπω παράλληλα και τον εαυτό μου στον ρόλο του ψυχολόγου-θεραπευτή...

Σαν να ξεχνώ να είμαι ο ψυχολόγος...

Σαν να ξεχνώ να κάνω τη δουλειά μου...

Σαν να ξεχνώ σχολές και θεραπευτικά μοντέλα... μπροστά στον εμπερίστατο κρατούμενο όπως εκείνος παρουσιάζεται...

Και τότε το κλινικό περιστατικό παύει να είναι κλινικό περιστατικό. Και γίνεται κάτι άλλο, που, όμως, πιστέψε με, δεν είναι δικό μου, γιατί απλά δεν το έχω κάνει εγώ...

Και στη συνέχεια οι απορίες και οι αμφιβολίες έρχονται, «εν ετέρᾳ μορφή», απρόσκλητες στο τραπέζι της επικοινωνίας σαν μια άλλη προσέγγιση που τα χωράει όλα. Από τις προσωπικές μου αμφιβολίες μέχρι την αύρα του ουρανού.

Αλήθεια. Ποιος να μας το έλεγε ποτέ ότι εκείνα τα παιδιά που περάσαμε, εν μια νυκτί, από την απλότητα της σπιτικής πνευματικότητας στην αυστηρότητα της σχολικής κοινωνιακής ζωής, χωρίς να έχουμε το δικαίωμα πολλές φορές να εκφράσουμε ακόμη και τη γνώμη μας, θα βλέπαμε εξελικτικά τη δύναμη του Θεού να φανερώνεται στη ζωή μας μέσα από την αδυναμία μας.

Σεβασμιώτατε, αγαπητοί συμμαθητές, έπειτα από πε-

νήντα χρόνια, συνειδητοποιούμε σήμερα ότι «επ' ελευθερία εκλήθημεν αδελφοί». Υπήρξαμε «κεκλημένοι» για να γίνουμε και να είμαστε ελεύθεροι.

Του «δρόμους και τους τρόπους» της ζωής μας, μετά τη μαθητεία μας στις σχολές της Εκκλησίας, τους επιλέξαμε με το δικό μας κεφάλι και τα δικά μας χέρια. Κι έχω την αίσθηση ότι αν καμιά φορά αργούμε να κοιτάξουμε ψηλά, για να ξαναπούμε στον Θεό «ευχαριστώ» για το καθαρό καθημερινό ψωμί που μας χαρίζει, έρχεται Εκείνος, με τα χέρια Του πάντοτε γεμάτα και κάθεται κοντά μας...

Ος εκ τούτου, και εσείς και εγώ, που βιώσαμε τότε τον μεγάλο αποχαιρετισμό μας από την ΕΣΚ, δε χρειάζεται να ρωτήσουμε τον Σίμκιν για να μας πει «ποιοι είμαστε».

Τώρα πια μεγαλώσαμε και το ξέρουμε όλοι πολύ καλά: Είμαστε οι ανυποψίαστοι πρωταγωνιστές μιας λυτρωτικής συνύπαρξης που μας χάρισε απλόχερα «πνευματική ταυτότητα ζωής».

Σας ευχαριστώ

(Η ομιλία εκφωνήθηκε στο πλαίσιο της συνάντησης στην Αλίαρτο Βοιωτίας στις 25/9/2017.) ☺

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΒΕΝΕΤΣΑΝΟΣ

Ο πρωτοπόρος γιατρός και ο μεγάλος ανθρωπιστής...

ΗΈνωσή μας θρηνεί και άλλη μια σημαντική απώλεια: ο συμμαθητής μας και μέλος της Ένωσης δερματολόγος ιατρός Παναγιώτης Βενετσάνος έχασε τη μάχη με τον θάνατο την Τρίτη 14 Νοεμβρίου 2017, έπειτα από βραχυχρόνια νοσηλεία (δύο μηνών) σε νοσοκομείο των Αθηνών.

Η απώλειά του προκάλεσε μεγάλη συγκίνηση σε όλους μας, που τον βλέπαμε να προσέρχεται αδιάλειπτα στις εκδηλώσεις μας και με το πλατύ του χαμόγελο να μοιράζει αγάπη σε όλους. Θλίψη μεγάλη και για την οικογένειά του αλλά και για την πόλη των Αχαρνών (Μενίδι), όπου διέμενε. Ο Παναγιώτης δεν υπήρξε μόνο πρότυπο επιστήμονα, οικογενειάρχη και ανθρώπου, αλλά είχε και μεγάλη προσφορά στην κοινωνία ως «ο επιστήμονας και ανθρωπιστής», λειτουργός της υγείας που πρόστρεχε σε κάθε πάσχοντα άνθρωπο της περιοχής για τη διάγνωση και τη θεραπεία του. Πολλές φορές αρνιόταν να ανταμειφθεί για τις υπηρεσίες του προς αναξιοποιούντες πάσχοντες.

Είχε αποκτήσει τρία παιδιά, που είναι σήμερα άριστοι επιστήμονες και ολοκληρωμένοι άνθρωποι. Μάλιστα ένα από αυτά, ο Γιάννης, είναι σήμερα γνωστός δερματολόγος, συνεχίζοντας το έργο του πατέρα του.

Τον Μάιο του 2016 ίδρυσε μαζί με τη σύνγρο του Σίτσα την εταιρεία Derma Lab Ιατρική Α.Ε., με σκοπό την παροχή ιατρικών υπηρεσιών στον χώρο της Κλινικής, Αισθητικής και Επεμβατικής Δερματολογίας, με σύγχρονα μηχανήματα τεχνολογίας laser σε θεραπείες μέσα στις εγκαταστάσεις της εταιρείας, παρέχοντας πλήρη κάλυψη στους επισκέπτες της. Έφυγε ενώ βρισκόταν ακόμη στη μάχη της ηλικία των 74 ετών και διέθετε μεγάλη διαύγεια.

Η κηδεία του τελέστηκε με επισημότητα την Πέμπτη 16 Νοεμβρίου 2017 στον Ιερό Ναό Αγίου Βλασίου Αχαρνών.

Η οικογένειά του, οι συμπατριώτες του από το Σοφικό Κορινθίας και οι κάτοικοι του Μενιδίου, που τον αγά-

πησαν για την καλοσύνη και την ευρυμάθειά του, θα τον θυμούνται για πάντα με το φωτεινό του χαμόγελο και τον ήρεμο και νηφάλιο χαρακτήρα του έτοιμο να βοηθήσει σε κάθε περίπτωση τους πάντες.

Στο επόμενο φύλλο φιλοδοξούμε να παρουσιάσουμε πληρέστερα τη ζωή και τη δράση του. ☺

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΣΥΜΜΑΘΗΤΕΣ ΜΑΣ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Επειδή δεχόμαστε τηλεφωνικά μηνύματα συμμαθητών-αποφοίτων της Εκκλησιαστικής Σχολής Κορίνθου που κατοικούν στο εξωτερικό και επιθυμούν να ενημερώνονται σχετικά με την πορεία της Ένωσής μας από τη ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ, τους πληροφορούμε ότι δεν είναι ανάγκη να μας ζητούν να τους στείλουμε την εφημερίδα μας. Μπορούν να τη διαβάζουν πλέον ηλεκτρονικά στη διεύθυνση www.eask.gr.

Επίσης μπορούν να διαβάζουν και το λεύκωμά μας και άλλες ειδήσεις στο εκκλησιαστική σχολή κορινθου.

ΜΑΘΑΙΝΟΝΤΑΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΖΩΕΣ ΤΩΝ ΆΛΛΩΝ

Μητροπολίτης Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου κυρός Προκόπιος:
Μια αποκαλυπτική – ακατάληπτη εμπειρία

Του Γιάννη Β. Σούλη – Συνταξιούχον Εκπαιδευτικού

Εισαγωγή

Με την ευκαιρία της εις Κύριον εκδημίας του μακαριστού Μητροπολίτη Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου κυρού Προκοπίου¹, αποφοίτου της Εκκλησιαστικής Σχολής Κορίνθου, σκέφτηκα να μοιραστώ μαζί σας μια αποκαλυπτική εμπειρία που στάθηκε αφορμή για «δω» τον κόσμο με άλλο μάτι. Η εναισθησία του μακαριστού Μητροπολίτη, όταν αναφέρθηκε, κατά την επικοινωνία μας εκείνη, με στοργή στη Σχολή της Κορίνθου, και η ταπεινότητά του –το ταπεινό του ήθος, όπως εκ των υστέρων φανερώθηκε – υπήρξαν για μένα κεφαλαιώδη μαθήματα ζωής.

Θα επιχειρήσω μια σύντομη ανάλυση της εμπειρίας αυτής.

1. Βλ. Δημητρίου, Μητροπολίτου Γουμενίσσης, Αξιούπολεως και Πολυκάστρου, *Για τον μακαριστόν μας Γέροντα Μητροπολίτη Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου κυρὸν Προκόπιον, αντί στεφάνου στην τετιμημένη επισκοπική του ακεραιότητα* (Ηλεκτρονική διεύθυνση: www.romfea.gr ή www.pentapostagma.gr ή kampanokrusia.blogspot.gr)

Μια εμπειρία αποκαλυπτική

Ακριβώς πριν από οκτώ χρόνια ο γιος μου αντιμετώπιξε ένα σοβαρό πρόβλημα στον στρατό. Έκανα τη σκέψη να απευθυνθώ στον Μητροπολίτη Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου κ. Προκόπιο μήπως μπορούσε να με βοηθήσει. Στα χρόνια της Σχολής εκείνος Διάκονος, εγώ ιεροσπουδαστής.

Μετά την αναγκαία διερευνητική συζήτηση για αναγνώριση της ταυτότητάς μου φαίνεται να πήρε σύντομα την απόφασή του. Ωστόσο, οι λειτουργίες του «μη λεχθέντος των συναισθημάτων»² προσπαθούν να δηλώσουν με τον ιδιαίτερο τόνο της φωνής, με στιγμές παύσης και συνειδητής σιωπής, τα ανείπωτα ενεργήματα της ψυχής, τα απόκρυφα μιας πλούσιας εσωτερικής εμπειρίας. Παράλληλα η «επιστροφή» στο παρελθόν, αυτό το «δικαίωμα επιστροφής» του καθενός, που συναντά πάλι το δικό του «σπίτι»³, το «σπίτι μας», πυροδοτεί και συντηρεί τη νο-

2. Βλ. Claude Olievenstein, *Το μη λεχθέν των συναισθημάτων*, Εκδ. Κέδρος, Αθήνα 2004.

3. Βλ. Κασσέν Μπαρμπαρά, *Η νοσταλγία. Πότε λοιπόν είναι*

σταλγία του. Η επανασύνδεση με το βιωμένο παρελθόν δεν αργεί να γίνει. Η χαρά του, κατά την επικοινωνία μας, ήταν χαρακτηριστική. «Κύριε Σούλη, η ευαισθησία μου για τη Σχολή της Κορίνθου είναι δεδομένη. Δώστε μου τα στοιχεία του γιου σας».

Μετά μια εβδομάδα το πρόβλημα είχε λυθεί από τον ίδιο χωρίς να έχω καμία σχετική ειδοποίηση ενδιάμεσα. Πήρα τηλέφωνο να τον ευχαριστήσω. «Εντάξει, κ. Σούλη». Ούτε λέξη επιπλέον. Σκέφτηκα μήπως δεν ήταν εκείνος που πράγματι συνέβαλε στην επίλυση του προβλήματος. Τα ερωτηματικά πολλά. Εξάλλου, είχα υποβάλει παράλληλα και σχετικά έγγραφα στο Γενικό Επιτελείο Στρατού.

Μετά τρεις μέρες ένα τηλεφώνημα από τον αγαπητό συμμαθητή μου Μητροπολίτη Γουμενίσσης, Αξιούπόλεως και Πολυκάστρου κ. Δημήτριο διασκέδασε τις αμφιβολίες μου: «Γιάννη, είναι ο άνθρωπος που δε λέει τίποτε για ό,τι κάνει». Έμεινα αποσβολωμένος. Τέτοια ταπείνωση, που να δημιουργεί στον ευεργετηθέντα αμφιβολίες και εσωτερικές ταλαντεύσεις; Αδιανόητη σκέψη. Κι όμως...

Η ευαισθησία προς τη Σχολή της Κορίνθου

Αυτό που συνειδητοίστα και έμαθα από τον μακαριστό Προκόπιο είναι ότι πράγματι οι πνευματικοί δεσμοί με τη ζωδότρα Εκκλησιαστική Σχολή Κορίνθου, η σύνδεση με το παρελθόν των βιωμένων αναμνήσεων και δράσεων, που χαρακτηρίζονταν από την ορμή της νεανικής δημιουργίας και της δημιουργικής ονειροπόλησης προς το αβέβαιο μέλλον, δημιουργούν μια οριστική ιστορική βάση – πλατφόρμα, όπου συναντάμε τους «χαμένους» εαυτούς μας, την εξέλιξη της πνευματικής μας υπόστασης, την ύπαρξη της αδελφοποιητής μας καταγωγής, «τη διατήρηση της διαχρονικά αδελφικής φιλίας και της αγαθής διάθεσης μεταξύ όλων των αποφοίτων της Σχολής»⁴.

Η φράση του «Η ευαισθησία μου είναι δεδομένη», όπως την αντιλαμβάνομαι, δείχνει μια ποιοτική νοσταλγική διάθεση για επανασύνδεση με το παρελθόν, δείχνει τον σεβασμό προς ό,τι έχει βιωθεί στον χωροχρόνο της Εκκλησιαστικής Σχολής Κορίνθου, δείχνει την ιστορική συνέχεια, που αποτελεί ένα μέρος της βιωτής, υποκρύπτει μια αφηγηγηματική διάθεση της συγκεκριμένης ιστορίας ζωής, δείχνει την ιστορική διεργασία βιωμάτων και αναμνήσεων που ανασύρονται, έλκονται προς την επιφάνεια της συνείδησης, αλλά, και κάποιες φορές, δεν εκφράζονται.

Έτσι είναι· πίσω από τη λέξη «ευαισθησία» κρύβονται

κανείς σπίτι του;, μτφρ. Ιγγλέση Μαργέλλου, Μελάνι, Αθήνα 2015.

4. «Καὶ τὸ πιο βέβαιον κέρδος ἡ διατήρησις διαχρονικά τῆς ἀδελφικῆς φιλίας καὶ τῆς ἀγαθῆς διαθέσεως μεταξύ όλων τῶν ἀποφοίτων τῆς Σχολῆς...» Βλ. Λεύκωμα της «Ἐνωσης Αποφοίτων Εκκλησίας Σχολής Κορίνθου». Χαιρετιστήρια μηνύματα. ΜΗΝΥΜΑ Του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου κ. ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ, σελ. 31.

αποχρώσεις ευγενών συναισθημάτων που κυκλοφορούν μέσα μας, αναμοχλεύουν το είναι μας, γονιμοποιούν και κατευθύνουν την ύπαρξή μας προς έναν κοινό ενοποιητικό σύνδεσμο αγάπης και συνύπαρξης.

Αυτή η ροή του ισχυρού συναισθήματος προς κάτι που αγαπήσαμε, που μας καλλιέργησε πνευματικά, που μας διαπιδαγώγησε, μπορεί να οδηγηθεί σε πράξη ανάλογη προς την ψυχική μας υπόσταση συνοδευόμενη από εκείνη την ταπείνωση που εγγυάται η συνειδητοποίηση του φευγαλέου χρόνου, η πιστοποίηση βιωμένων περιστάσεων του βίου, που συνοδεύτηκαν ενίστε από πόνο και ανθρώπινη οδύνη, η προσευχητική και αγιαστική σχέση, ως προϋπόθεση, στην προσπάθειά μας να επικοινωνούμε με το Θεό.

Όλη αυτή η πορεία επιστροφής στον βιωμένο χρόνο των αναμνήσεων μας θυμίζει την ευγενή πορεία μας, τον δυναμισμό μας, τον ανθρωπισμό μας.

Να γιατί οφείλουμε πολλά στον σύνδεσμο των «Αποφοίτων / φοιτησάντων Εκκλησιαστικής Σχολής Κορίνθου», που έχει συσταθεί και λειτουργεί με επιτυχία, και μας δίνει τη δυνατότητα να επικοινωνούμε και να εκφράζουμε τις ευαισθησίες μας, να νιώθουμε τη ζεστασία της ομαδικής συνύπαρξης, να αναγνωρίζουμε στους άλλους την αγαπητική και αδελφική μας σχέση, να στηρίζει ο ένας τον άλλον⁵ – «τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων βαστάζειν» (Ρωμ. 15,1).

Πράξη και ταπεινότητα

Το θάμβος του ταπεινού φρονήματος του μακαριστού Προκοπίου είναι φανερό και εντυπωσιάζει προκλητικά. Δεν κομπάζει, δεν επαίρεται, «ποτέ μά ποτέ δέν αὐτοπροβλήθηκε, δέν ἐγκαυχήθηκε, δέν θεώρησε σάν ἀφορμή ἢ αἰτία εὐφημίας τό ἐν κόποις χρεωλύσιο τῆς δεδομένης εὐθύνης του»⁶, αρνείται να δώσει πρόσθετες πληροφορίες στις οποίες θα εμπλακεί η προσωπική του αυτοπροβολή. Είναι ο αποστολικός άνθρωπος που ξεφεύγει από τον συνηθισμένο άνθρωπο, που γίνεται «σκάνδαλο» στη συνηθισμένη και αναμενόμενη συμπεριφορά των ανθρώπων.

Όσο γράφω, σκέφτομαι τι είναι εκείνο που «συμμορφώνει» έναν Μητροπολίτη, που στέκεται τόσο υψηλά, ενώ φέρει το μέγιστο αξίωμα της αρχιεροσύνης, και του υπαγορεύει να συμπεριφέρεται με τόση προκλητική, ακατάληπτη ταπεινότητα. Από πού να πηγάζει, άραγε, αυτή η

5. «Ἡ φιλαδελφία καὶ ἡ διάθεσις ἀνιδιοτελοῦς συμπαραστάσεως προσδίδει τό ἀληθινόν νόημα εἰς τήν ζωήν καὶ ἐλαφρύνεται ὁ βαρύς ζυγός τῶν περισπασμῶν» (Βλ. Διαθήκη κυρού Προκοπίου / 2-6-2014. Αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα της Ι. Μητροπολης Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου την 15-9-2017).

6. Βλ. Δημητρίου, Μητροπολίτου Γουμενίσσης, Αξιούπόλεως και Πολυκάστρου, Μόνο το αντίδωρο παίρνουμε από την Εκκλησία! Του αποιχομένου γέροντός μας Μητροπολίτου Φιλίππων, Νεαπόλεως & Θάσου κυρού Προκοπίου (www.romfea.gr, 9-9-2017).

ταπεινοφροσύνη, όταν στη σημερινή εποχή η έπαρση και ο κομπασμός είναι ο κανόνας;

Αυτό που με εκπλήσσει είναι το παράδοξο, το λογικά ασύλληπτο, το πέρα από το συνηθισμένο που ξεπερνιέται με την υπέρβαση, που πραγματοποιεί ο ίδιος και δείχνει, αναμφίβολα, τη μακρόχρονη πορεία του στην οποία το σταυρικό φρόνημα διαποτίζει το είναι του και τον οδηγεί στην εμπειρία της αγιότητας, καθώς και την κοπιώδη εσωτερική πορεία ενδοσκόπησης που πασχίζει να επιτύχει και να συμφιλιωθεί με την προσωπική του πνευματικότητα – μια πνευματικότητα που συνειδητοποιεί «το σκόρπισμα του εαυτού μέσα στα θυητά και τα εγκόσμια»⁷ και οδηγεί ευθέως στην αυτοταπείνωση που προγεύεται την αιωνιότητα και την αποκάλυψη του Θεού.

Τότε είναι που «η συγκαταβατική αποκάλυψη του Θεού συνοδεύεται από τη βαθιά μεταμόρφωση όλου του ανθρωπίνου είναι και την απερίγραπτη αρμονία της καρδιακής αγάπης»⁸ που οδηγείται σε πράξεις και ενεργήματα αγάπης και προσφοράς προς τους άλλους.

Αυτή η υπέρβαση είναι ακριβώς η αιτία που οδηγεί τον μακαριστό Επίσκοπο στην άρση της κοινής ιστορικότητας, που χαρακτηρίζεται από την κοσμική λαμπρότητα και την κοινή ιστορική γνώση, όπου κινούνται οι συνηθισμένοι άνθρωποι, και τον μεταθέτει στο αιώνια ιστορικό πρόσωπο του Ενός που καθοδηγεί, προάγει και υπαγορεύει το ταπεινό φρόνημα.

Μια τέτοια, μη επηρμένη, προσωπικότητα δεν είναι πρόκληση για εμάς, δεν αποτελεί οδοδείκτη στην ανάκτηση της δικής μας «χαμένης» πνευματικότητας, δεν είναι μια γνωριμία εμπειρίας και μάθησης με / από τη ζωή του Άλλου;

Μαθαίνοντας από τις εμπειρίες και τη ζωή των άλλων

Οι δύο αυτές ιδιότητες – στοιχεία της προσωπικότητας του μακαριστού Επισκόπου⁹, η ευαισθησία και η ταπεινότητα¹⁰, αναφέρονται στη μερική βιογραφία του, στην ιστορία ζωής,

7. Βλ. Θεοδωρακόπουλος Ιωάννης, *Χριστιανικά και Φιλοσοφικά Μελετήματα*, σ. 28, Βιβλιοθήκη Αποστολικής Διακονίας, Αθήνα 1949.

8. Αρχιμ. ΖΑΧΑΡΙΑ (Ζάχαρου), *Αναφορά στη Θεολογία των γέροντος Σωφρονίου*, σελ. 319, Ιερά Σταυροπηγιακή Μονή Τίμιου Προδρόμου Έσσεξ, Αγγλία 2000.

9. Για περισσότερα στοιχεία βλ. Δημητρίου, Μητροπολίτου Γουμενίσσης, Αξιούπολεως και Πολυκάστρου, *Μόνο το αντίδωρο παίρνουμε από την Εκκλησία! Τον αποιχομένον γέροντός μας Μητροπολίτου Φιλίππων, Νεαπόλεως & Θάσου κυρού Προκοπίου* (www.romfea.gr, 9-9-2017) και: Ο συγκινητικός αποχαιρετισμός του Μητροπολίτη Μιλήτου Αποστόλου στον μακαριστό Μητροπολίτη Φιλίππων κυρό Προκόπιο (www.amen.gr).

10. Άλλα και της συγγνώμης και της αγάπης, όπως φαίνεται από τη Διαθήκη κυρού Προκοπίου (2-6-2014).

που ταυτόχρονα για εμάς γίνεται εκπαιδευτική¹¹, αφού προσεγγίζουμε τη ζωή του με θετική διάθεση, μέσα από την περιορισμένη λεκτικά αφήγησή του, με σεβασμό προς τις εμπειρίες του, ενώ αναδιφούμε τη συμβολή της εμπειρίας του στην προαγωγή της δικής μας προσωπικής μάθησης παραμερίζοντας, όσο γίνεται, τη δική μας υποκειμενικότητα.

Επισκοπώντας και κατανοώντας τα ενεργήματα του Άλλου ξεκινάει μια ομορφιά μάθησης για εμάς ως ενεργητική έρευνα που ψάχνει για νόημα – τέτοιο που να νοηματοδοτεί τη ζωή μας. Πάνω σε αυτή τη βάση μπορούμε να ξεκινήσουμε, για να υιοθετήσουμε δοκιμασμένες στάσεις και συμπεριφορές των άλλων που αναθεωρούν και βελτιώνουν δικές μας στάσεις προσωπικών συμπεριφορών και να τις ενσωματώσουμε στο δικό μας σύστημα αξιών, αφού προηγούμενως έχουμε διερμηνεύσει σε βάθος τις προκύπτουσες εμπειρίες εκείνων που ζουν με υποδειγματικό τρόπο και μας αποκαλύπτουν τις δικές τους αξίες, τον δικό τους προσωπικό πολιτισμό. Να μια εκτίμηση ότι η ωριμότητα συνεχίζει να αναπτύσσεται, μέσα από μια ανελισσόμενη αλλαγή, καθ' όλη τη διάρκεια της ενήλικης ζωής μας.

Μαθαίνοντας να μελετούμε την ιστορία της ζωής των άλλων, με ερευνητικό στοχασμό και θαυμασμό προς τους άλλους, η ωφέλεια επιστρέφει σ' εμάς, γιατί μαθητεύουμε στην ταπεινωση, καλλιεργούμαστε συναισθηματικά και αναλογικά μπορούμε να ενδοσκοπούμε, να παρακολουθούμε τη μέχρι τώρα πορεία μας, να ενδοβάλλουμε στοιχεία χρήσιμα από την εμπειρία της ζωής των άλλων στη δική μας ζωή, να την οργανώνουμε κατάλληλα, όπως την οραματιζόμαστε, και να γράφουμε αδιάκοπα, μέσα από την ενεργό πράξη, τη δική μας ιστορία ζωής.

Η μετάβαση αυτή, που στοχάζεται σε ιστορίες άλλων, που μεταλαμβάνει του πολιτισμού των άλλων, που μετέχει της «κοινωνικής οικολογίας» της μάθησης, θα ήταν η καλύτερη προσφορά προς τον εαυτό μας για το ταξίδι της ζωής που συνεχίζεται ακόμη.

Όταν μελλοντικά φτάσουμε σε έναν προσωπικό απολογισμό, θα πρέπει ν' αναδύεται μια ιστορία με νοηματόδοτηση και πνευματικότητα που θα μας πλημμυρίζει ικανοποίηση, ευτυχία και δικαίωση. Θα πρέπει να επιβεβαιώνεται το νόημα της αποστολής μας στον κόσμο, ότι ο κόσμος έγινε λίγο πιο πλούσιος με την εδώ ύπαρξή μας.

Όσα βιβλία κι αν διαβάσουμε για την «ταπεινωση», με σκοπό την αλλαγή της συμπεριφοράς μας, δε θα πετύχουμε τόσο τον σκοπό μας, όσο αν προσβλέπουμε και αποδεχόμαστε το ζωτανό παράδειγμα ταπεινού φρονήματος – εκούσιας ταπεινωσης του Άλλου.

11. Dominice Pierre, *Learning from our lives*, Jossey-Bass, San Francisco 2000. Πρόκειται για την Εκπαιδευτική Βιογραφία, η οποία χρησιμοποιώντας τρόπους κατανόησης μας βοηθάει να μάθουμε κάτι από τη ζωή του Άλλου, που γίνεται αντικείμενο μάθησης, και να μετασχηματίσουμε τη νέα εμπειρία σε καινούργια προσωπική μάθηση.

Τελειώνοντας...

Θα ήθελα να εκφράσω, μέσα από τη σύντομη παρουσίαση του προσωπικού μου περιστατικού, τον οφειλόμενο φόρο τιμής και την ευγνωμοσύνη μου, «εἰς ἀγάπης ἀντέκτισιν»¹², προς τον μακαριστό κυρό Προκόπιο, έναν δικό μας ἀνθρωπο που μας ἔκανε όλους μας να σκεφτούμε πώς να λειτουργούμε στο μέλλον – με ευαισθησία και ταπεινότητα· έναν ἀνθρωπο, ενώ «στεκόταν υψηλά ταπεινώθηκε τόσο πολύ»¹³, γι' αυτό του αξίζει μεγάλη δόξα¹⁴. Ας είναι αιωνία η μνήμη του. ☺

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Επειδή πολλά μέλη της Ένωσης
έστειλαν συνεργασίες πολυσέλιδες,
που είναι πολύ δύσκολο να
δημοσιευτούν στον περιορισμένο
χώρο της εφημερίδας μας, σας
παρακαλούμε να τηρείτε τον
περιορισμό των 400 λέξεων που
έχει οριστεί από την αρχή.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ (Υπόλοιπο 2017)

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓ. 20,00
π. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝ. 50,0
π. ΓΡΥΛΛΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ 20,00
ΚΑΛΟΥΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ 20,00
ΚΕΡΑΜΙΔΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ 20,00
ΚΟΥΤΣΟΥΚΟΣ Γ. ΙΩΑΝΝΗΣ 20,00
ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΣΩΤ. 20,00
ΛΕΚΚΟΣ ΠΡΙΑΜΟΣ 20,00
ΜΑΥΡΟΔΗΜΟΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ 30,00
π. ΝΤΟΥΛΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ 15,00
ΠΑΠΑΔΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ 10,00
π. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΠΑΝΑΓ. 50,00
π. ΤΑΚΤΙΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ 20,00
π. ΤΣΙΑΡΑΣ ΛΑΜΠΡΟΣ 20,00
ΣΠΡΕΚΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ 30,00
ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ 20,00

ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΟΤΙ Η ΕΝΩΣΗ ΜΑΣ

ΜΟΝΑΔΙΚΟ ΠΟΡΟ ΕΧΕΙ
ΤΙΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ.
ΤΟ ΘΥΜΙΖΟΥΜΕ ΚΑΙ
ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ ΘΕΡΜΩΣ
ΝΑ ΜΑΣ ΣΤΕΙΛΕΤΕ
ΤΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΑΣ.
ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Το Σάββατο 3 Φεβρουαρίου 2018
η ετήσια συνάντησή μας στον
Ι. Ναό της Μητροπόλεως Αθηνών
(οδός Μητροπόλεως, Σύνταγμα)
για την ΚΟΠΗ ΤΗΣ ΠΙΤΑΣ
ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ και ΤΗ ΒΡΑΒΕΥΣΗ
ΤΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΤΗΣ
ΣΧΟΛΗΣ ΜΑΣ που έκαναν
ακαδημαϊκή καριέρα. Η παρουσία
όλων είναι απαραίτητη.

12. Από το ΙΑ' Αναστάσιμο Εωθινό Δοξαστικό. Ήχος πλ. Δ' Ποίημα Λέοντος Βασιλέως του Σοφού.

13. Τῷ γὰρ ὑψηλῷ δόξᾳ πολλὴ, τὸ δυνηθῆναι ταπεινωθῆναι σφοδρῶς. (Βλ. Βασίλειος Χαρώνης, Παιδαγωγική Ανθρωπολογία Ιω. Χρυσόστομοι, σελ. 469, Εκδ. οίκος Ελ. Μερετάκη «Το Βυζάντιον», Τόμος Δ', Αθήνα 1996).

14. Κατά τον Άγιο Ιωάννη τον Χρυσόστομο (Εἰς Ματθ., ομιλ. Γ', 2, ΕΠΕ 9, 84- MG 57, 33).

π. ΙΩΑΝΝΗΣ ΝΤΟΥΛΗΣ

Το πορτρέτο ενός απλού ιερέα στην πόλη της Κορίνθου

της Αικατερίνης Αντωνοπούλου-Ρούκη, καθηγήτριας αγγλικών

Οαπ. Παύλος λέει: «Οσοι γαρ πνεύματι Θεού ἀγονται,
ούτοι εισιν νιοί Θεού» (Ρωμ. η' 14). – «Οσοι οδηγού-
νται από το Πνεύμα του Θεού, αυτοί είναι νιοί Θεού». Αυ-
τό είναι και το καθήκον που ἔχουμε εμείς οι χριστιανοί,
αλλά κυρίως καθήκον των καθοδηγητών του πληρώματος
της Εκκλησίας.

Στις ημέρες μας, όπου καταρρέουν τα ήθη, οι θεσμοί
και οι αξίες, η κοινωνία μας χρήζει σωστών καθοδηγητών,
σύμφωνα με τα λεγόμενα του απ. Παύλου, που με ασφά-
λεια θα οδηγήσουν τον λαό του Θεού στη Βασιλεία των
Ουρανών.

Το έργο του ιερέα ήταν και είναι μεγάλο. Δεν είναι απλό
και εύκολο. Δεν είναι ένας εσπερινός και μια θεία λειτουρ-
γία. Είναι η προς τον Θεόν ευσέβεια, ο ζήλος για το θέλημα
του Θεού, η ακούραστη πηγή ενέργειας στο να διδάξει,
να κατηχήσει, να οδηγήσει, να στηρίξει, να θυσιαστεί για
τον λαό του Θεού. Είναι το καθαρό και αγιασμένο σκεύος
της Χάριτος του Θεού. Απευθυνόμενος ο απ. Παύλος προς
τον μαθητή του Τίτο λέει: «Δει γαρ τον επίσκοπον-ιερέα
ανέγκλητον είναι ως Θεού οικονόμον μη αυθάδη, μη οργί-
λον, μη πάροινον, μη πλήκτην, μη αισχροκερδή αλλά φιλό-
ξενον, φιλάγαθον, σώφρονα, δίκαιον, όσιον, εγκρατή, αντε-
χόμενον του κατά την διδαχήν πιστού λόγου ίνα δυνατός
η και παρακαλείν εν τη διδασκαλίᾳ την υγιαινούση και τους
αντιλέγοντας ελέγχει» (Τίτ. Α' 7-7). Γιατί πρέπει ο επίσκο-
πος-ιερέας να είναι ακατηγόρητος ως οικονόμος του Θεού,
να μην είναι αυθάδης, μήτε οργίλος, μήτε φιλόκρασος, μή-
τε να δέρνει, μήτε αισχροκερδής. Άλλα φιλόξενος, φιλά-
γαθος, σώφρονας, δίκαιος, όσιος, εγκρατής, προσκολλη-
μένος στον πιστό λόγο, σύμφωνα με τη διδαχή, για να
μπορεί επίσης να προτρέπει στη διδασκαλία την υγιή και
αυτούς που αντιλέγουν να ελέγχει.

Κάτω από αυτό το πνεύμα της αληθινής αγάπης και
της ολοκληρωτικής αφέσεως του εαυτού του προς τον
λαό του Θεού είναι και ο ιερέας μας πατέρας Ιωάννης
Ντούλης, της Ιεράς Μητροπόλεως Κορίνθου. Πιστός τη-
ρητής των όσων αναφέρθηκαν παραπάνω αλλά και των
εντολών του Θεού.

Έπειτα από πολλά χρόνια γνωριμίας μου με τον παπά-
Γιάννη Ντούλη, σκέφτηκα να φιλοτεχνήσω το πορτρέτο
του, το πορτρέτο ενός απλού ιερέα, έτσι ώστε να θυμίσω
σε όλους μας τι πάει να πει να κουβαλάς ακόμα μέσα σου
τη βαθιά πίστη της χριστιανικής ορθόδοξης Ελλάδας.

Καθημερινά τον παρακολουθώ για χρόνια τώρα πρωί,
μεσημέρι, βράδυ, να πηγαίνει στον Ναό του Απ. Παύλου...

χειμώνα καλοκαίρι με
δριμύ κρύο, δυνατή
βροχή, με 40 βαθμούς
ζέστη, πάντα πιστός
στρατιώτης του Κυ-
ρίου.

Θα σας μιλήσω
λοιπόν για τον απλό,
καθαρό, ειλικρινή, τί-
μιο, ήρεμο, ευθύ, ντό-
μπρο, ευγενή, φιλότι-
μο, νοικοκύρη, εύχα-
ρη, εγκάρδιο, αθόρυ-
βο στις δραστηριότη-
τες αγάπης και διακο-
νίας, περιφρονητή του
χρήματος, εργατικό
και ακούραστο ιερέα παπα-Γιάννη Ντούλη, τον άνθρωπο
της σιωπής. Όχι γιατί δεν έχει τίποτε να πει, αλλά γιατί
θέλει να μιλάει με περίσκεψη.

Θα σας μιλήσω για τον παπά, τον πνευματικό ηγέτη
της μικρής πόλης μας, τον αδύναμο άνθρωπο που βρίσκε-
ται στην πρώτη γραμμή των ανθρώπινων παθών για πε-
νήντα οχτώ ολόκληρα χρόνια, μεριμνώντας για το ποί-
μνιό του ασταμάτητα και ανύσταχτα. Θα σας μιλήσω για
τον άκακο, αμνησίκακο παπα-Γιάννη, που γνωρίζει τους
πάντες στην ενορία με το όνομά τους, που δεν κακολό-
γησε ποτέ κανένα, ούτε όσους τον έχουν πικράνει. Η εκ-
δίκηση δεν υπάρχει στο λεξιλόγιο της καρδιάς του. Τον
παπα-Γιάννη, που μας έχει ενώσει με το μυστήριο του γά-
μου, που μας έχει βαφτίσει εμάς τους ίδιους και τα παιδιά
μας, που στάθηκε και στέκεται ακόμη μέχρι σήμερα δίπλα
μας, στη θλίψη μας, και που χάρηκε και γλέντησε μαζί μας
στη χαρά μας.

Γ' αυτόν θα σας μιλήσω, για τον «ενδιάμεσο του Ου-
ρανού και της Γης», ο οποίος χρίστηκε για να μας λυτρώ-
σει από τα κρίματά μας.

Όταν κάποτε τον ρώτησα «παππούλη, πώς αποφάσι-
σες να αφιερωθείς στην ιεροσύνη», μου απάντησε ότι έγι-
νε ιερέας διότι αγαπάει τον άνθρωπο και μέσα από τον
άνθρωπο, βιώνοντας τα προβλήματα των ενοριτών του
καθημερινά, συναντά τον Θεό.

Ο Ιωάννης Ντούλης γεννήθηκε το 1932 από ευσεβείς
πολύτεκνους γονείς στο μικρό μαντινειακό χωριό Δάρα
Αρκαδίας, χτισμένο στους πρόποδες του Μαινάλου. Έζη-

σε με τους γονείς του και τα τέσσερα αδέλφια του τα πρώτα χρόνια της ζωής του στο χωριό του, το οποίο αγάπησε πολύ. Στα στενά δρομάκια του αμφιθεατρικού χωριού του με τα γραφικά σπιτάκια πρωτόμαθε τη ζωή, πρωτογνώρισε τον κόσμο, ανδρώθηκε. Σε ηλικία μόλις δώδεκα ετών αποφασίζει να φύγει απ' το χωριό του και να έρθει στην Κόρινθο για να σπουδάσει στην τότε διάσημη Ιερατική Σχολή. Από το 1946 έως το 1952 φοιτά στην Ιερατική Σχολή Κορίνθου και εκεί γνωρίζεται με τον μακαριστό Ποιμενάρχη κυρό Προκόπιο Τζαβάρα και αποφασίζει να γίνει ιερέας. Το 1959 διορίζεται γενικός υπάλληλος της Ιερατικής Σχολής και γίνεται στενός συνεργάτης του μακαριστού Μητροπολίτη Προκοπίου και «συγκυρηναίος» αδελφός. Γίνεται το στήριγμα στα καθημερινά προβλήματα και στην αγωνία του σεπτού ποιμενάρχου, σεβόμενος, διακονώντας και τιμώντας την ψυχή του αποστολή και το ευθυνοφόρο έργο του. Από την πρώτη ημέρα που ο μακαριστός ποιμενάρχης τον χειροτόνησε ιερέα, θέτει τον εαυτό του στην υπηρεσία του ποιμνίου του, θυσιαζόμενος νύχτα μέρα, για να δώσει νέα πνοή και να αλλάξει τους κατοίκους της πόλης μας, να μας βοηθήσει να ανεβούμε πνευματικά μεταμορφώνοντας τον εαυτό μας. Κύριο εφόδιο της ιερατικής του διακονίας δεν είναι οι βαρύγδουποι τίτλοι και τα πτυχία, αλλά η πλούσια καρδιά του. Μια καρδιά πλημμυρισμένη από αγνά συναισθήματα και χριστιανικά βιώματα και θείες εμπειρίες. Προπαντός, μια καρδιά γεμάτη με τη Χάρη του Θεού, που «τα ασθενή θεραπεύει και τα ελλείποντα αναπληροί». Κι έτσι γίνεται πολύ γρήγορα ο παπα-Γιάννης μας ο ιερέας μας, ο παπα-Γιάννης του ιερού Μητροπολιτικού Ναού του Απ. Παύλου Κορίνθου. Μέσα από το παράδειγμά του, τη ζωή του, τα κηρύγματά του, μας προτρέπει εκτός από το να αλλάζουμε ως άνθρωποι, να κοιτάμε και τον συνάνθρωπό μας.

Όταν λειτουργεί, μνημονεύει με πόνο ψυχής εκατοντάδες ονόματα. Είναι ακούραστος λειτουργός και φίλος των αγίων, τους οποίους τιμά λειτουργώντας αγόγγυστα καθημερινά. Στο τέλος της θείας λειτουργίας πολλοί άνθρωποι τον περιμένουν κάθε φορά για να ζητήσουν τη βοήθειά του, συνοδεύοντάς τον μέχρι και το σπίτι του... και σε όλους έχει κάτι να πει, κάτι να δώσει με πολλή λεπτότητα, φιλανθρωπία και ευγένεια. Δεν αφήνει αβοήθητο ποτέ κανένα. Όλα αυτά τα χρόνια, κατά κοινή ομολογία, ο παπα-Γιάννης είναι γνωστός ως πνευματικός πατέρας που πονάει για τα παιδιά του. Δέχεται στην εξομολόγηση τον πόνο και τις αμαρτίες χλιάδων ανθρώπων, τους οποίους εξομολογεί ακόμα και από το κρεβάτι της δοκιμασίας και της ασθενείας τους. Συχνά κλαίει με τον εξομολογούμενο προσευχόμενος μαζί του. Μιλάει απλά και κατανοητά κατεβαίνοντας ή ανεβαίνοντας σε κάθε άνθρωπο προς το δικό του επίπεδο. Έχει μεγάλη παρρησία στον Θεό και τα δάκρυά του φτάνουν στον Ουρανό. Πάρα πολλοί άνθρωποι, όπως ομολογούν οι ίδιοι, τον παίρνουν τηλέφωνο και τον ευχαριστούν την άλλη ακριβώς μέρα λέγοντάς του: «Πάτερ, το χθεσινό

μου πρόβλημα λύθηκε». Κι αυτός τους απαντά: «Με τη Χάρη του Θεού, παιδί μου». Ο παπα-Γιάννης διψά για προσφορά. Αυτή του η δίψα εκφράστηκε και εκφράζεται αδιάλειπτα μέσα από την προσφορά του από το πρώτο μέχρι το βράδυ, καθώς μαζεύει τον πόνο μας και θερμάνει τις καρδιές μας με την αγάπη του την πνευματική, που μοιάζει με ανοιξιάτικη λιακάδα και σκορπάει Θεία Χάρη στις πονεμένες μας ψυχές.

Ευχαριστούμε τον Θεό για την τιμή που μας έκανε στην πόλη μας και μας έστειλε τον καλό Σαμαρείτη για να μας βοηθήσει να μεταμορφωθούμε ως άνθρωποι. Ο παπα-Γιάννης γυμνός ήρθε και γυμνός θα φύγει από υλικά αγαθά από αυτή τη ζωή, αλλά άρχοντας και πλούσιος από αγάπη που έδωσε και πήρε. Ευχαριστούμε τον Θεό γιατί είναι πολύ σημαντικό για μια πόλη, μια ενορία, ο ιερέας να ενδιαφέρεται πάνω απ' όλα για τους κατοίκους της. Έναν τέτοιο ιερέα της Χάριτος του Θεού μάς αξίωσε ο Θεός να έχουμε εδώ, στην Κόρινθο.

Ο παπα-Γιάννης ήταν και είναι πάντα παρών ως ψυχή και ως πνεύμα. Είναι αυτός που στα δύσκολα αφουγκράζεται την αγωνία μας, συμπάσχει μαζί μας και μας αγκαλιάζει πνευματικά προσφέροντάς μας έναν πρόθυμο ώμο για να κλάψουμε. Είναι αυτός που οσφραίνεται τη μετάνοιά μας και ακουμπάει την ταπείνωσή μας προσφέροντάς μας παρηγοριά, ανάσταση και αγάπη Κυρίου.

Ο πολυσέβαστος και πολυαγαπημένος παπα-Γιάννης μας, ο παπα-Γιάννης όλων των Κορινθίων, συνεχίζει να υπηρετεί ανελλιπώς καθημερινά, με τον ίδιο ένθεο ζήλο, ακούραστα και αγόγγυστα την Εκκλησία του Θεού και να διακονεί τον ανθρώπινο πόνο, εφαρμόζοντας το πνεύμα, τα σχέδια και τους στόχους του νέου σεβαστού μας ποιμενάρχη και πατέρα μας κ. Διονυσίου.

Ειλικρινά, αισθάνομαι βαθιά την ανάγκη να διαβεβαιώσω τον πολυαγαπημένο μας και πολυσέβαστο παπα-Γιάννη ότι «θεμελίωσε βαθιά και έχτισε την ορθόδοξη πίστη στην κορινθιακή κοινωνία με αγάπη εν Χριστώ».

Ειλικρινά, θεωρώ τον εαυτό μου, τους εαυτούς μας, πολύ τυχερούς και ευλογημένους που ο καλός Θεός τον έστειλε στο διάβα μας.

Είθε να έχει πάντα καλά τον παπα-Γιάννη μας και να τον ενισχύει στον δύσκολο αγώνα του και να του χαρίζει χρόνια πολλά, ευλογημένα, χριστιανικά και καρποφόρα για την πίστη μας.

Με βαθιά εκτίμηση και σεβασμό. ◎

(Το άρθρο αυτό της κας Αικατερίνης Αντωνοπούλου-Ρούκη έχει δημοσιευτεί στην εφημερίδα ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ.)

«ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΜΑΘΕΤΕ ΟΙ ΕΝΟΙΚΟΥΝΤΕΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΓΗΣ»

Τον Αργύρη Τσίχλα, επίτιμον Εισαγγελέα Εφετών

Το πρόβλημα της ορθής απονομής της δικαιοσύνης (του αποδίδειν εκάστω το προσήκον, κατά τον Ουλπιανό), ανάμεσα σ' όλα τα κοινωνικά προβλήματα, μπορούμε να χαρακτηρίσουμε πανάρχαιο, αιώνιο, παγκόσμιο, επίκαιρο για την Ελλάδα και φλέγον. Πανάρχαιο, γιατί αυτό υπάρχει από τότε που εμφανίστηκε στη γη η κοινωνία των ανθρώπων. Στα καθ' ημάς. Οι όρκοι αρεοπαγίται δικασταί εκλέχτηκαν μεταξύ των αρίστων πολιτών της Αθηνάς για να κρίνουν τον οξυμήνιτον φόνον του Ορέστη και να δώσουν την ψήφο τους κατά την προτροπή της Αθηνάς, όπως αυτή περιγράφεται στους στίχους 708, 710 της τραγωδίας του Αισχύλου *Ευμενίδες* και ν' αποφασίσουν το δίκαιο με σεβασμό στον όρκο τους (...ορθούσθαι δε χρη, και ψήφον αίρειν και διαγνώναι δίκην αιδονύμενους τον όρκον...). Αιώνιο, γιατί θα ελκύει την προσοχή των κοινωνιών και θα χρειάζεται λύση «έως αν παρέλθει ο ουρανός και η γη», ή επί το απλούστερον όσο υπάρχουν άνθρωποι. Παγκόσμιο, γιατί εγγίζει όλες τις κοινωνίες και όλους τους λαούς, και όχι μόνο την ελληνική, αφού οι δικαστικές πλάνες που αποτελούν κοινωνικό πένθος και βαρύτατη αδικία συναντώνται στην ιστορία πολλών λαών. Επίκαιρο, γιατί όλους τους φυσιολογικούς ανθρώπους τούς ενδιαφέρει η ποιότητα της δικαιοσύνης που απονέμεται. Και, τέλος, φλέγον, γιατί κατά την επίλυσή του συγκρούονται το άδικο με το δίκαιο, το ψεύδος με την αλήθεια, το λογικό με το παράλογο. Και από την έκβαση της σύγκρουσης αυτής επηρεάζονται το πεπρωμένο των ανθρώπων και των λαών.

Οι δικαστικές αποφάσεις, διά των οποίων πραγματώνεται η απονομή της ποινικής δικαιοσύνης, εξαρτώνται από την κρίση των δικαστών, οι οποίοι δεν είναι υποχρεωμένοι να ακολουθούν νομικούς κανόνες αποδείξεων, πρέπει όμως να αποφασίζουν κατά την πεποίθησή τους ακολουθώντας τη φωνή της συνείδησής τους και οδηγούμενοι από την απροσωπόληπτη κρίση, που προκύπτει από τις συζητήσεις και που αφορά την αλήθεια των πραγματικών γεγονότων, την αξιοπιστία των μαρτύρων και την αξία των άλλων αποδείξεων.

Ελεύθερη εκτίμηση όμως των αποδείξεων δε σημαίνει και αναγνώριση δικαιώματος αυθαιρεσίας του δικαστού, ο οποίος οφείλει να ενεργεί μέσα στα όρια τα οποία χαράζουν η συνείδηση της ευθύνης του και οι νόμοι.

Όχι σπάνια, αποφάσεις που κατά την ανθρώπινη κρίση βασίστηκαν σε απολύτως «αδιάσειστα στοιχεία» αργότερα αποδείχτηκαν πεπλανημένες. Κλασικό παράδειγμα αποτελεί η περίπτωση Ντρέιφους.

Εγγυήσεις της ορθότητας της κρίσης των δικαστών, στον βαθμό της απόλυτης βεβαιότητας, ατυχώς δεν υπάρχουν, γιατί οι δικαστές δεν είναι αλάθητοι. Και η ποινική διαδικασία δεν μπορεί βέβαια να παράσχει μαθηματική απόδειξη (του τύπου $2+2 = 4$). Μόνο περισσότερους ή λιγότερους βαθμούς πιθανότητας μπορεί να παράσχει για τη διαπίστωση των γεγονότων, που αφορούν κάθε φορά τη δικαζόμενη υπόθεση. Γ' αυτό πολλοί δικαστές, στην ίδια υπόθεση, αποφαίνονται τόσο διαφορετικά (στην έκφανση του απόλυτου αθώος – ένοχος), αν και έχουν τα ίδια ακριβώς ερεθίσματα. Και είναι αλήθεια ότι οι αποφάσεις που παίρνονται με οριακές πλειοψηφίες (με ψήφους 3 εναντίον 2 ή 4 εναντίον 3) δε συμβάλλουν στην εμπέδωση του κύρους της δικαιοσύνης στις συνειδήσεις των πολιτών και είναι οπωσδήποτε μειωμένης αξιοπιστίας. Είναι λοιπόν τελικά η απονομή της δικαιοσύνης ένα τυχαίο γεγονός, που εξαρτάται απόλυτα από τη σύνθεση του δικαστηρίου και μερικές άλλες συγκυρίες; Ενίστε δυστυχώς ναι.

Κύριος παράγοντας που επηρεάζει την κρίση των δικαστών είναι η αντιληπτική ικανότητά τους, η οποία αποτελεί μια από τις πιο σύνθετες πνευματικές λειτουργίες του ανθρώπου. Αυτή είναι πολυδιάστατη και πηγάζει από τις εσωτερικευμένες διαστάσεις του παρόντος, του παρελθόντος και του μέλλοντος του κάθε δικαστού, που καθορίζουν την οργάνωση και ερμηνεία των δεδομένων της δίκης. Είναι ένας διαλογισμός δηλαδή γύρω από την κατάλληλη για το αντικείμενό της νομική διαγνωστική διαδικασία, στη βάση και στο πλαίσιο της τυπικής λογικής. Αφορμή για τις σκέψεις αυτές μου έδωσαν τα δημοσιεύματα του Τύπου για την ποινική μεταχείριση εκ μέρους της ελληνικής δικαιοσύνης του πρώην προέδρου της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής Ανδρέα Γεωργίου και οι συναφείς υπαινιγμοί ότι η δίωξη του είναι σκανδαλώδης και υποκινούμενη, γι' αυτό και εγείρει στην Κομισιόν και σε ένα τμήμα της ελληνικής κοινής γνώμης συνολικό θέμα εμπιστοσύνης στην ελληνική δικαιοσύνη! Εάν έτσι έχουν τα πράγματα (δηλαδή η δίωξη του Γεωργίου είναι πολιτικά υποκινούμενη), τότε ατυχώς δεν πρόκειται περί δικαστικής πλάνης, αλλά περί δικαστικού εγκλήματος – πράγμα που δε θέλω να το πιστέψω. ☺

Είμαστε οι ανυποψίαστοι πρωταγωνιστές μιας λυτρωτικής συνύπαρξης που μας χάρισε απλόχερα «πνευματική ταυτότητα ζωής».

Γιάννης Ιωαννίδης

Σ' αυτή τη σελίδα μπορεί κάθε μέλος της Ένωσης να στέλνει τις συνεργασίες του για δημοσίευση. Εφόσον είναι εφικτό, μπορούν να στέλνουν τα κείμενά τους σε δισκέτα υπολογιστή ή σε CD ή στην ηλεκτρονική διεύθυνση tkal8645@gmail.com. Εννοείται βέβαια ότι λόγω στενότητας του χώρου οι επιστολές σας θα πρέπει να έχουν μειωμένη έκταση (έως 300 λέξεις). Με μεγάλη μας χαρά θα δεχόμαστε υποδείξεις και προτάσεις σας για τη βελτίωση της ίλης και την καλύτερη εξυπηρέτηση των σκοπών της ΕΝΩΣΗΣ μας.

Ζητούμε συγγνώμη που, λόγω πληθώρας ίλης, δεν μπορέσαμε να δημοσιεύσουμε όλες τις συνεργασίες που στάλθηκαν. Αυτές θα δημοσιευθούν σε επόμενα φύλλα.

Μπορείτε να στέλνετε τις επιστολές σας στο ΦΑΞ 210 2819550 ή στην ΤΑΧΥΔΡ. ΘΥΡΙΔΑ 52057 τ.κ., καθώς επίσης και στον λογαριασμό της ΕΤΕ, IBAN GR 0701101510000015129611214.

Ο ΠΑΠΑΡΣΕΝΗΣ ΚΡΕΣΤΑΣ

Ο ήρωας του 1821 που έπεσε στον Άγιο Σώστη των Δερβενακίων στις 28-11-1822 και είναι θαμμένος εκεί.

Τον Γιάννη Κουτσούκον

Ο ποιος επισκέπτεται το εκκλησάκι του Αγίου Σώστη μπορεί να δει μπροστά από το ιερό το κενοτάφιο του Παπαρσένη. Ποιος ήταν αυτός ο ήρωας που έδωσε τη ζωή του για την ελευθερία μας στο μέρος αυτό κατά το 1822 σε ηλικία μόλις πενήντα δύο χρόνων;

Ήταν ο οπλαρχηγός του Κρανιδίου και ένας λαμπρός αγωνιστής και ήρωας. Την 28η Νοεμβρίου του 1822 απεκεφαλίσθη από τους Τούρκους στον Άγιο Σώστη και ετάφη στο εκεί εκκλησάκι (βόρεια από το εκκλησάκι όπου υπήρχε νεκροταφείο). Ο Παπαρσένης Κρέστας δεν έπεσε σε καμία από τις μάχες των Δερβενακίων, Αγίου Σώστη ή Αγιονορίου, αλλά τέσσερις μήνες αργότερα.

Ο Δράμαλης είχε ήδη πεθάνει στην Κόρινθο, η τουρκική όμως στρατιά, που είχε απομείνει κι αυτή στην Κόρινθο μετά τον αποδεκατισμό της στα Δερβενάκια, επιχείρησε να φέρει τρόφιμα στους πολιορκημένους Τούρκους του Ναυπλίου. Ήδη ο στρατός των Τούρκων είχε φτάσει στην Κουρτέσα (περιοχή στον κάμπο μεταξύ Αγ. Βασιλείου και Αρχαίων Κλεωνών) και ήθελε να περάσει από τον Άγιο Σώστη προς το Ναύπλιο.

Ο Κολοκοτρώνης είχε προφθάσει να καλέσει τον Νικηταρά, τον Τσόκρη και τον Παπαρσένη Κρέστα και άλλους οπλαρχηγούς για να φυλάξουν τα στενά του Αγίου Σώστη.

Ο Νικηταράς και ο Παπαρσένης έφτασαν στα Δερβενάκια, πήραν οδηγίες από τον Γέρο του Μοριά και κατόπιν πήγαν στο ταμπούρι του Γενναίου (γιου του Θ. Κολοκοτρώνη), όπου και δείπνησαν. Ο Γενναίος (όπως μαρτυρεί ο Βαρουνιώτης) τους παρεκίνει να δειπνήσουν γρήγορα και να πάνε έγκαιρα στον Άγιο Σώστη στις θέσεις

τους, γιατί οι Τούρκοι είχαν φανεί να έρχονται από την Κουρτέσα προς τον Άγιο Σώστη (27 Νοεμβρίου 1822). Ο Παπαρσένης, όμως, που ατρόμητος έτρωγε με άνεση χρόνου και χωρίς ταραχή, αποκρίθηκε:

«Φέρτε να πιούμε και τους Τούρκους αύριο θα τους πάρει η Κατάρα».

Στον δρόμο από τα Δερβενάκια για τον Άγιο Σώστη μετά το δείπνο ο Παπαρσένης έλεγε στον Νικηταρά, προφητεύοντας τον θάνατό του:

«Αύριο το κεφάλι μου θα πέσει εδώ! Αλλά σπυρί σιτάρι δε θα φτάσει στ' Ανάπλι».

Το ίδιο βράδυ στον Άγιο Σώστη έλεγε στους εκεί Ελληνας φύλακας του στενού:

«Αν οι Τούρκοι εφοδιάσουν το Ναύπλιο, η Ελλάδα ίσως

τα χάσει όλα. Ποιος ξέρει τις μεταβολές της τύχης του πολέμου. Προ ολίγον ήμαστε κύριοι του Ναυπλίου και απότομα μας το πήρε ο Δράμαλης. Αν ξανακυριεύσουμε το φρούριο αυτό, μόνο τότε μπορούμε να πούμε ότι ελευθερώσαμε την Ελλάδα».

Τα ξημερώματα της 28ης Νοεμβρίου 1822 (ημέρα Τρίτη) ήσαν μοιραία για τον ήρωα Παπαρσένη και τους συντρόφους του.

Τι είχε συμβεί εκείνο το πρωινό;

Ήταν μια φθινοπωρινή νύχτα με πυκνή ομίχλη, που πέφτει την εποχή αυτή συχνά στα βουνά Δαφνιά και Τρίκορφο, τα οποία βρίσκονται μεταξύ του Αγίου Βασιλείου Κορινθίας και του Αγίου Σώστη. Μέσα από αυτά τα βουνά τριακόσιοι Τούρκοι από το στρατόπεδο της Κουρτέσας προχώρησαν σ' ένα μονοπάτι από το χωριό Άγιο Βασιλή, που οδηγούσε κατευθείαν πίσω από το ταμπούρι του Νικηταρά και του Παπαρσένη. Εξαπάτησαν τους φύλακες, ότι δήθεν ήταν Έλληνες –διότι μιλούσαν ελληνικά– και εκμεταλλεύμενοι και την ομίχλη χτύπησαν τα ξημερώματα της 28ης Νοεμβρίου πισώπλατα τον Νικηταρά και τον Παπαρσένη. Την ίδια στιγμή ο στρατός των Τούρκων από την Κουρτέσα έφτασε στον Άγιο Σώστη και επετέθη από τα βόρεια.

Οι Έλληνες ευρέθηκαν «προ απροόπτου». Με τις πρώτες ντουφεκιές ο Παπαρσένης και περίπου είκοσι Έλληνες –και ο άλλος οπλαρχηγός από το Κρανίδι Σπανός, ανιψιός του Παπαρσένη– έπεσαν ηρωικά.

Λίγο έλειψε να σκοτωθεί και ο Νικηταράς, αφού περικυκλώθηκε και αυτός από πολλούς Τούρκους, όμως κατάφερε με τη βοήθεια του Τσόκρη, που μόλις είχε φτάσει εκεί, να γλιτώσει και να καταφύγει δυτικότερα πάνω στο βουνό Παναόραχη, όπου υπήρχε ένα ταμπούρι (Πύργος με Κοτρώνια) του Κολοκοτρώνη.

Μαζί με τους οπλαρχηγούς Τσόκρη και Χατζηχρήστο που έφτασαν εκείνη τη στιγμή, οι Έλληνες αναχαίτισαν τους Τούρκους. Η μάχη αυτή κράτησε τέσσερις ώρες. Διακόσιοι Τούρκοι εφονεύθησαν. Οι υπόλοιποι «ετράπησαν εις φυγήν προς την πεδιάδα της Κουρτέσας» και από εκεί ξαναγύρισαν στην Κόρινθο. Σ' αυτή την υποχώρηση συνέβη κάτι πολύ συγκινητικό. Ο υπασπιστής του Κολοκοτρώνη Φωτάκος (το περιγράφει ο ίδιος) έφιππος κυνήγησε έναν Τούρκο, ο οποίος είχε απομονωθεί από τους άλλους που υποχωρούσαν. Ο Φωτάκος ξεθάρρεψε και έφτασε μέχρι τον κάμπο της Κουρτέσας.

Ο Τούρκος για να σωθεί πετούσε στον δρόμο τα όπλα του και άλλα πράγματα, για να καθυστερήσει τον Φωτάκο.

Ο Φωτάκος μαζεύοντας ό,τι πετούσε ο Τούρκος, είδε με έκπληξη ότι είχαν πεταχτεί και τα κεφάλια του Παπαρσένη και του ανιψιού του Σπανού, τα οποία ήσαν δεμένα αναμεταξύ τους με τα μαλλιά τους. Αμέσως σταμάτησε την καταδίωξη και με τη βοήθεια του Σπύρου Σπηλιοτοπούλου (άλλου υπερασπιστή του Κολοκοτρώνη) και του

Κώτσου Βούλγαρη (σωματοφύλακα του Διάκου Κοσμόπολου), τα μετέφερε στο εκκλησάκι του Αγίου Σώστη, όπου είχαν μείνει και τα πτώματά τους:

Την 29η Νοεμβρίου 1822, ημέρα Τετάρτη, «έξοχος και λαμπρά κηδεία εγένετο εις τον Άγιο Σώστην. Ο στρατάρχης Κολοκοτρώνης και οι λοιποί στρατηγοί οπλαρχηγοί και στρατιώτες κηδεύσαν και έθαψαν πλησίον του ναϊσκου μετά πόσης πομπής και στρατιωτικής μεγαλοπρέπειας τους οπλαρχηγούς...» με τους λοιπούς που έπεσαν.

Λίγα ακόμη βιογραφικά στοιχεία για τον Παπαρσένη:

Ήταν αρχιμανδρίτης. Γεννήθηκε το 1779 στο Κρανίδι. Ο πατέρας του ήταν ο Γεώργιος Κρέστας (γεωργός). Το κοσμικό του όνομα ήταν Αλέξανδρος. Ήταν ευφυής και είχε θρησκευτική κλίση.

Σε ηλικία δέκα πέντε χρόνων ευρίσκεται στην Αίγινα, κοντά σε κάποιον έμπορον. Από εκεί ακολουθεί τον ηγούμενον του Μοναστηριού του Πόρου Λεόντιον και μπαίνει στο Μοναστήρι του Πόρου ως δόκιμος.

Χειροτονείται διάκονος από τον Μητροπολίτη Δαμαλών. Προάγεται ιερέας και υπηρετεί στο Κρανίδι ως παπάς και δάσκαλος.

Αργότερα γίνεται ηγούμενος της Μονής Κοιλάδος Κρανιδιώτων και πηγαίνει για ανώτερη εκπαίδευση στην περίφημη Σχολή της Δημητσάνας.

Γίνεται μέλος της Φιλικής Εταιρείας.

Ανακηρύσσεται οπλαρχηγός Κρανιδίου, Επιδαύρου Ερμιονίδας από τον λαό και τους προκρίτους (με την έκρηξη της Επανάστασης) ακόμη και των Σπετσών.

Στις 3 Απριλίου 1821 λαμβάνει μέρος στην πολιορκία του Ναυπλίου με δικό του στράτευμα.

Τον Απρίλιο του 1821 με ογδόντα οπλίτες αντιστέκεται με άλλους στην εισβολή του Κεχαγιάμπε στο Άργος.

Πολιορκείται ο ίδιος με εξακόσια γυναικόπαιδα μέσα στη Μονή της Παναγίας στο Άργος.

Επιχειρεί έξodo μετά τρεις νύχτες πολιορκίας και σώζεται, φθάνοντας στους Μύλους του Άργους.

Συνεχίζει την πολιορκία του Ναυπλίου.

Εκστρατεύει με τον Νικηταρά στη Στερεά Ελλάδα και λαμβάνει μέρος στις μάχες της Στυλίδας και της Αγ. Μαρίνας (λίγο προ της επιδρομής του Δράμαλη).

Λαμβάνει μέρος και διαπρέπει στις μάχες Δερβενακίων και Αγιονορίου μαζί με τον Νικηταρά, τον οποίο δεν αποχωρίζεται πλέον μέχρι την ημέρα του θανάτου του (28-11-1822).

Την 23η Ιουνίου 1846 η πρώτη Βουλή των Ελλήνων καταγράφει τα ονόματα του Αρσένη Κρέστα και Ιωάννη Κ. Μερεμέτη μαζί με τα ονόματα άλλων αγωνιστών που έπεσαν για την πατρίδα. ◎

Ιστορικές αναδρομές

Η άμυνα του πατρίου εδάφους (28η Οκτωβρίου 1940)

Του Γιώργου Φωτόπουλου

Ηετήσια αναφορά σε εθνικές θεμές, όπως η 28η Οκτωβρίου 1940, που η χρονική απόσταση από τότε διαρκώς μακραίνει, εγκυμονεί τον κίνδυνο της συνήθειας και της επανάληψης. Η υπενθύμιση όμως και η επισήμανση των κύριων χαρακτηριστικών του τιτανικού εκείνου αγώνα είναι πάντως επίκαιρη και εθνικά αναγκαία, ιδιαίτερα στους καιρούς μας λόγω, δυστυχώς, των κακών διαθέσεων των γειτόνων μας.

Οι συντελεστές για την επίτευξη του έπους του 1940-41 είναι βέβαια πολλοί. Δεν μπορεί να αγνοήσει κανείς ούτε να υποτιμήσει τη συμβολή των παραγόντων εκείνων που αποτελούν τις αναγκαίες προϋποθέσεις για να σημειωθεί η νίκη.

Χρειάζοταν οργανωμένος και καλά εκπαιδευμένος ελληνικός στρατός. Αυτός υπήρχε. Και επιτελικά σχέδια και συντονισμός ενεργειών υπήρξε. Η επιστράτευση έγινε με μεγάλη επιτυχία. Οι αντίστοιχες προϋποθέσεις και σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό υπήρχαν και στους αντιπάλους μας, που είχαν το προσόν της επιθετικής πρωτοβουλίας, επομένως, άλλες ήταν οι βάσεις και οι συντελεστές που ανέτρεψαν τα προγνωστικά της Ρώμης.

Επαναλαμβάνεται συχνά ότι στα βουνά της Ήπειρου και της Αλβανίας πολεμήσαμε τον φασισμό. Συνέβη, βέβαια, τότε ο εχθρός να εκπροσωπεί τον φασισμό. Δεν υπάρχει όμως αμφιβολία ότι το ίδιο θα έκανε η γενιά του 1940 αν ο εχθρός που άδικα και απρόκλητα μας επιτέθηκε εκυβερνάτο από οποιοδήποτε άλλο καθεστώς.

Γιατί το αίσθημα που κυριάρχησε στις ψυχές των μαχητών του μετώπου, αλλά και ολόκληρου του ελληνικού λαού, ήταν καθαρά πατριωτικό. Μόνο ο πατριωτισμός ενώνει –έστω και παροδικά– έναν λαό, που σε ώρες μεγάλου κινδύνου συσπειρώνει όλες τις κοινωνικές δυνάμεις για την πατρίδα. Αυτό που από πολλούς αιώνες είναι ριζωμένο στην ελληνική ψυχή εκδηλώθηκε αβίαστα και αυθόρυμητα τη μεγάλη εκείνη αυγή, για να θυμίσει στον καθένα το χρέος του για τη σωτηρία της Ελλάδας. Από την κιβωτό της ιστορίας του ο Έλληνας στρατιώτης τράβηξε αδίστακτα τη ρομφαία και την ασπίδα της ελευθερίας.

Γι' αυτό το πνεύμα ο κορυφαίος αρθρογράφος της εποχής εκείνης Γεώργιος Βλάχος έγραφε:

«Η 28η Οκτωβρίου 1940 είναι και θα είναι η μεγαλύτε-

ρη ημέρα της ελληνικής ιστορίας. Όλες οι άλλες ημέρες της ελληνικής ιστορίας είχαν ηρωισμούς, θάρρος και λογικήν. Λογική αυτή η ημέρα δεν είχε. Όταν αντίχησαν το πρώι οι σειρήνες, οι Έλληνες όλοι επίστευσαν ότι εκαλούντο να αποθάνουν. Και δεν είμεθα όλοι μέχρι της παραμονής της ημέρας αυτής ούτε ήρωες ούτε φανατικοί πατριώτες. Μέτριοι άνθρωποι, φρόνιμοι, της φαμίλιας και της δουλειάς, όχι το σπίτι, τα παιδιά και τους εαυτούς μας, αλλ' ούτε το περιεχόμενο της τσέπης μας δεν είμαστε πρόθυμοι να δώσουμε στον έρανον της πατρίδος. Και παρουσιάσθη ο έρανος του αίματος το αξέχαστο εκείνο πρώι. Και η Ελλάς αμέσως, χωρίς λογαριασμούς, χωρίς σκέψην άνοιξε όλες τις φλέβες της. Ήταν αγών υπέρ πατρίδος. Αυτήν ηγάπησαν έξαφνα με ορμήν και με πάθος αριστεροί και δεξιοί, αστοί και κομμουνισταί, εθνικόφρονες και αναρχικοί: την Ελλάδα».

Από τη μεγάλη αυτή ώρα της πρόσφατης ιστορίας μας έχουν περάσει 77 χρόνια. Πολλά γεγονότα έχουν μεσολαβήσει από τότε. Νέες κοινωνικές συνθήκες και αντιλήψεις για τη ζωή έχουν επικρατήσει, που δεν είναι όλες πρόσφορες για εθνικές εξάρσεις. Οι γνωστές ιδεολογίες κυριάρχησαν, μεσουράνησαν και έδυσαν με το στίγμα της αποτυχίας. Νέοι συσχετισμοί δυνάμεων και συνασπισμοί κρατών εμφανίστηκαν στην παγκόσμια σκηνή.

Και όμως, μέσα σε αυτή την ανακατάταξη ο κίνδυνος για την ακεραιότητα της πατρίδας μας όχι μόνο υπάρχει, αλλά βρίσκεται σε έχαρση, χωρίς να γνωρίζουμε «τι τέξεται η επιούσα». Ενώπιον αυτής της κατάστασης, το ερώτημα είναι: το πνευματικό οπλοστάσιο της σημερινής ελληνικής γενιάς βρίσκεται στη φόρμα εκείνου του πρωινού της 28ης Οκτωβρίου 1940;

Από την άποψη αυτή ο εορτασμός και η αναφορά στα μεγάλα γεγονότα της εποχής εκείνης, εκτός από την ιστορική αναδρομή και την απότιση φόρων τιμής στους ηρωικούς νεκρούς και τους επώνυμους και ανώνυμους συντελεστές της νίκης, οφείλει να συντελεί στην τόνωση του εθνικού αισθήματος και στη συνειδητοποίηση των πνευματικών εκείνων συνιστωσών, που συμβάλλουν σε μια ανοδική πορεία του τόπου. ☺

Η τελευταία εν ζωή φωτογραφία του Αγίου Νεκταρίου Αιγίνης (από το αρχείο του τελευταίου Διευθυντή του Εκκλησιαστικού Λυκείου Κορίνθου κ. Βλάση Ανδρικόπουλου).

Από τη Ζωή μας στη Σχολή

Από το αρχείο του Σταμάτη Σταύρου.
Ενθύμιο από τον αγώνα της ΕΣΚ με το Γυμνάσιο Κορίνθου
(13-11-1960).

Από το αρχείο του Σταμάτη Σταύρου.
Η ποδοσφαιρική ομάδα της Ε'Tάξης (1961-1962).

Έργο αφιερωμένο στον πρώην Διευθυντή της Σχολής Βελλάς Ιωαννίνων και νυν Μητροπολίτη Κεφαλληνίας κ. Δημήτριο από τον καθηγητή Μουσικής της Σχολής Βελλάς, ζωγράφο και απόφοιτο της Σχολής μας κ. Ευάγγελο Παπαδά, τιμής ένεκεν. Να σημειωθεί ότι ο Σεβ. Μητροπολίτης είχε αφιερώσει προς τιμήν του πολυσέλιδο αφιέρωμά του στον Δ' τόμο της Επιστημονικής Επετηρίδας της Σχολής Βελλάς του έτους 2007 με τίτλο: «Ο καθηγητής Ευάγγελος Παπαδάς και η καλλιτεχνική του προσφορά στη σχολή Βέλλας».

Από το αρχείο του Σταμάτη Σταύρου. Μπροστά στον μαντρότοιχο της Σχολής η Γ' Τάξη (1959-1960).

Από το αρχείο του Σταμάτη Σταύρου. Μάιος 1960: Εκδρομή στο μοναστήρι του Αγ. Νικολάου του Νέου στον Μαψό Κορινθίας.

Να τα πούμε;

Μικρές αλήθειες

Άδει ο Κώστας Μπιλίρης

*Καταγγέλθηκε πως μέσα σε έναν χρόνο τριάντα χιλιάδες ημέτεροι μπήκαν στο Δημόσιο από το παράθυρο. Δεν μπήκαν όλοι από το παράθυρο. Αρκετοί μπορεί να εισήλθαν και από τον υπόνομο.

*Η ιστορία δε γράφεται μόνο με αίμα. Γράφεται και με τον καθημερινό μόχθο. Κυρίως όμως γράφεται με τα όνειρα και διορθώνεται με τα λάθη μας. Αρκεί να γνωρίζουμε και την ανάλογη ορθογραφία.

*Κύματα ψύχους, κρούσταλλα και χιόνια ταλαιπώρησαν την Ευρώπη και την Αμερική αλλά και μέρος της Ασίας. Αναρωτιέται κανείς πού βρίσκεται εκείνο το φαινόμενο του θερμοκηπίου. Μόνο... ψυχροκήπιο γεντήκαμε.

*Στα εφτάμισι δισεκατομμύρια έφτασε φέτος ο ανθρώπινος πληθυσμός. Ένας αρθρογράφος έγραψε κομπάζοντας: «Είμαστε το κυρίαρχο ον του πλανήτη. Κατακτήσαμε τα πάντα».

Άλλο κατακτώ, άλλο υποδουλώνω, άλλο διαλύω.

*Δεκαέξι νησιά στο Αιγαίο διεκδικούν οι Τούρκοι. Να μια ευκαιρία να θυμηθούμε πως είναι δικά μας.

*Σχετικά με την επίλυση του Κυπριακού, ο Λευκός Οίκος αποδείχτηκε στο παρελθόν εντελώς μαύρος. Και μήπως τελείωσε η πίσσα;

*Ας ξεπερνούμε τα δύσκολα και ας λησμονούμε τα δυσάρεστα. Όμως, ποτέ ο χρόνος δε φεύγει χωρίς να σχηματίσει ρυτίδες. Όπως και καμιά πίκρα δεν περνάει χωρίς να αφήσει ανάμνηση.

*Είμαστε επιθυμία και μνήμη. Τι μεγάλα προσόντα! Η επιθυμία γεννάει την ελπίδα. Συμβαίνει ασφαλώς και το αντίθετο. Η ελπίδα να γεννάει την επιθυμία. Η μνήμη είναι μια καμπάνα που χτυπάει για δικαίωση.

*Όλοι ισχυρίζονται ότι έχουν το θάρρος της γνώμης τους. Καλό είναι να έχει κανείς το θάρρος της γνώμης του. Πρωτεύει όμως να έχει γνώμη.

*Αν η λογική σε εμποδίζει να ρισκάρεις, εσύ πίστεψε στο ρίσκο. Έχει τη δική του λογική.

*Καλύτερα να έχεις ελπίδα στο μυαλό, παρά λεφτά στην τσέπη σου. Με την ελπίδα περιμένεις το καλύτερο. Με τα λεφτά τους τρακαδόρους, τους διαρρήκτες και μερικούς που θα δηλώσουν συγγενείς σου.

*Συνήθως χάνεις όταν έχεις. Φοβάται λιγότερο αυτός που δεν έχει να χάσει κάτι. Αυτό δε σημαίνει πως πρέπει να μην έχεις τίποτα.

*Να ξηλώσουμε εντελώς την παλιά μας νοοτροπία, ζήτησε ένας Ρώσος ακαδημαϊκός.

*Για να γκρεμίσεις ένα βουνό, θέλεις τόπο να βάλεις

τα κομμάτια του. Για ν' αλλάξεις τη ροή ενός ποταμού, θα χρειαστεί μια αντίστοιχη κοίτη.

*Αποφεύγετε τις λαδιές από ωμό λάδι. Αν συμβεί και το λάδι που έπεσε πάνω στο ρούχο δεν προέρχεται από βρασμένο φαγητό, βράσε το ρούχο. Αν το ρούχο είναι από πλαστικές ίνες, βράσ' τα...

*Λένε πως ο χρόνος είναι χρήμα. Ο χρόνος είναι χρήμα που ανήκει στον εργοδότη σας.

*Μην τα θέλεις όλα μαζί. Και μην απογοητεύεσαι. Αφού βρήκες τη βίδα, κάπου εκεί θα είναι και το παξιμάδι της. Μην ξεχνάς τις αλληλουχίες.

*Για να ξεράσεις μαλλί, πρέπει να φας τρίχες. Και το αντίθετο: για να ξεράσεις τρίχες, πρέπει να φας μαλλί.

*Το εμπόριο χρησιμοποιεί κάθε τρόπο για περισσότερη κερδοφορία. Γι' αυτό μη διαμαρτυρηθείς αν φας πορτοκάλι που μυρίζει ψωφίμι. Υπάρχουν και χειρότερα. Να φας ψωφίμι επειδή μύριζε πορτοκάλι.

*Στην Ελλάδα ό,τι και να πεις, θα βρεις αρκετούς να συμφωνήσουν. Όποια σημαία κι αν σηκώσεις, θα βρεις χέρια να την κρατήσουν. Όποιο αίτημα κι αν διατυπώσεις, θα σου έρθουν για συμπαράσταση.

*Είμαστε διαφωνητζήδες από συνήθεια και συμπαραστάκηδες από σκοπιμότητα. Ίσως και από αμηχανία ή και ευθυνοφοβία....

Να ξεκαθαρίσουμε και μερικές παρανοήσεις. Δηλαδή να βάλουμε κάποια πράγματα στη θέση τους:

*Εάν δεν είσαι κοντός, δε σημαίνει πως είσαι και ψηλός. Εάν δεν είσαι αριστερός, δεν είσαι οπωσδήποτε δεξιός. Ανάμεσα στο μαύρο και το άσπρο υπάρχει και το γκρι.

*Εάν δεν ηττηθείς, δε συνεπάγεται πως νίκησες. Εάν νικήσεις, δε σημαίνει πως κέρδισες. Μια μάχη μπορεί να μην έχει νικητές και ηττημένους, αλλά μόνο χαμένους.

*Εάν δεν είσαι στη φυλακή, δε θα πει πως είσαι ελεύθερος.

*Εάν κάτι δεν είναι δύσκολο, ενδέχεται να μην είναι και εύκολο.

*Εάν κάποιος δεν είναι άσχημος, μπορεί να μην είναι ούτε όμορφος.

*Εάν κάποιος δε θέλει το κακό σου, δε σημαίνει πως επιθυμεί και το καλό σου.

*Για να ξεχάσεις έναν πόνο στο δεξιό ποδάρι σου, δε χρειάζεται να δημιουργήσεις έναν εντονότερο στο αριστερό. Τουτέστιν, για να ξεπεράσεις μια ζημιά, μην καταφύγεις σε μια χειρότερη. ☺

Ο ΠΑΡΕΞΗΓΗΜΕΝΟΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ

Τον Δημ. Λ. Δρίτσα Δρος Θεολογίας

Ο χριστιανισμός ήταν και είναι «σημείον αντιλεγόμενον» (Λουκά 2,34). Στην εποχή μας το θέμα αυτό βρίσκεται σε κρίσιμη φάση. Οι λόγοι είναι πολλοί και ποικίλοι, οι οποίοι επικεντρώνονται σε μία λέξη, τον εγωισμό, το «εγώ» του σύγχρονου ανθρώπου έχει γίνει το κέντρο και ο άξονας της ζωής του. Συνέπεια αυτής της τοποθέτησης είναι η άρνηση δοκιμασμένων αξιών και ιδεών και η αντικατάστασή τους με πρόσκαιρες και ωφελιμιστικές επιθυμίες και επιδιώξεις. Η πράξη αυτή είχε ως αποτέλεσμα τη μετατόπιση του κέντρου βάρους της ζωής και επομένως την ανεπίτρεπτη αντιστροφή της ουσίας του ανθρώπου προορισμού. Ποιος αρνείται ότι οι άνθρωποι σήμερα έχουν υπερτονίσει την αξία του υλικού παράγοντα της ζωής; Ποιος αμφιβάλλει ότι στην εποχή μας έχει γίνει αντιστροφή της κλίμακας των αξιών; Ποιος μπορεί να αμφισβήτησε την οδυνηρή πραγματικότητα όπως την παρουσιάζουν τα ειδησεογραφικά δελτία της τηλεόρασης και του ραδιοφώνου; Εάν στα παραπάνω προσθέσουμε την αλαζονεία του ανθρώπου, που πηγάζει από την αλματώδη και αξιοθαύμαστη πρόοδο της επιστήμης και της τεχνολογίας, μπορεί να αντιληφθεί τη βαθύτερη αιτία της παρεξήγησης του χριστιανισμού. Θεωρούμε απαραίτητο να σημειώσουμε ακόμη και την ακούσια ίσως άγνοια ή πλημμελή γνώση του χριστιανισμού. Είναι διαπιστωμένο ότι πολλοί τον βλέπουν ως ένα σύνολο αρνήσεων, που πρέπει να απορριφθούν εκ των προτέρων. Άλλοι, επειδή δεν τον γνώρισαν σωστά και δεν τον έζησαν ουσιαστικά, νομίζουν ότι είναι μια αλυσίδα απογοητεύσεων. Υπάρχουν κι εκείνοι που τον απορρίπτουν χωρίς συζήτηση, γιατί δεν ανταποκρίνεται στις ατομικές τους φιλοδοξίες και επιδιώξεις. Μερικοί δε αρνούνται τη σημασία του, για να απαλλαγούν από την «ενοχλητική» παρουσία του. Σ' αυτούς θα προσθέσουμε κι εκείνους που τον απορρίπτουν προκαταβολικά λόγω ιδεολογικής προκατάληψης και σκοπιμότητας. Είναι εκείνοι που περιορίζουν την ουσία και τον προορισμό της ανθρώπινης ύπαρξης στο στενό πλαίσιο της παρούσας ζωής.

Είναι ανάγκη όμως να αναφέρουμε και μερικά «εσωτερικά» αίτια αυτής της παρεξήγησης του χριστιανισμού. Πρώτο θεωρούμε την ασυνέπεια μεταξύ πίστεως και ζωής ορισμένων χριστιανών. Παραπλήσιο αίτιο είναι η υποκρισία και ο φαρισαϊσμός εκείνων που θεωρούν τον εαυτό τους υπόδειγμα χριστιανού. Διατυπώνουμε, όμως, και ένα κρίσιμο ερώτημα σχετιζόμενο με τους εκπροσώπους και αρμόδιους φορείς της εκκλησιαστικής εξουσίας: Επιτελούν, άραγε, ικανοποιητικά το χρέος της σωστής ενημέρωσης του χριστεπώνυμου πληρώματος της Εκκλησίας

σε θέματα πίστεως, λατρείας και ζωής; Εκείνο που έκανε αρκετή ζημιά στη «χριστιανική υπόθεση» είναι η παράλογη προκατάληψη έναντι του χριστιανισμού που προήλθε είτε από αδικαιολόγητη άγνοια, είτε από αδύναμη προβολή του χριστιανικού έργου. Έτσι δημιουργήθηκε το απαράδεκτο φαινόμενο να τοποθετείται στο εδώλιο του κατηγορουμένου ο Μέγας Αθώος, ο Θεάνθρωπος Κύριος. Ω, της ανθρώπινης αθλιότητας και αχαριστίας!

Θεωρούμε σκόπιμο να τονίσουμε ακόμη ότι είναι εντελώς αδικαιολόγητη η άποψη ορισμένων πως ο χριστιανισμός εκτέλεσε την ιστορική αποστολή του και επομένως πρέπει να παραμεριστεί. Συναφείς προς την άποψη αυτή είναι και οι σκόπιμες θέσεις ότι αφενός μεν είναι υπόθεση που ενδιαφέρει ή αφορά μια μειονότητα ανθρώπων με κύριους εκπροσώπους τους κληρικούς, αφετέρου δε σχετίζεται με τα δύο ακραία σημεία της ανθρώπινης ύπαρξης και ζωής, δηλαδή την παιδική και τη γεροντική ηλικία. Και η μεν πρώτη κινείται από άγνοια, η δε δεύτερη από τον φόρο ενώπιον του αγνώστου.

Όλοι όμως οι προαναφερθέντες δημιουργοί του παρεξηγημένου χριστιανισμού, λησμονούν ότι ο ιδρυτής του είναι ο Θεάνθρωπος Κύριος, ο οποίος από αγάπη και μόνο πρόσφερε και προσφέρει τα μέσα της απαλλαγής μας από τις συνέπειες του προπατορικού αμαρτήματος. Με τη ζωή και με τη διδασκαλία Του έδωσε υπεύθυνες και λυτρωτικές απαντήσεις και λύσεις στα ανθρώπινα ερωτήματα και προβλήματα. Έκανε τη μοναδική και πλέον σωστή αξιολόγηση της ζωής και των αγαθών της. Τοποθέτησε τον άνθρωπο στη θέση που του πρέπει. Υπό το πρίσμα του χριστιανισμού ο άνθρωπος θεωρείται πρόσωπο μοναδικό με ακατάλυτη αξία. Είναι ανάγκη να συνειδητοποιήσει ο σύγχρονος άνθρωπος ότι ο χριστιανισμός, που πηγάζει από την Αγία Γραφή και την παράδοση της Εκκλησίας, μπορεί να του προσφέρει το υπέροχο και ανεκτίμητο αγαθό της εσωτερικής γαλήνης και της ψυχικής ηρεμίας. Μπορεί να του εξασφαλίσει τις αναγκαίες προϋποθέσεις της αφιμονικής συμβίωσης με τα άλλα μέλη της κοινωνίας. Έχει τη δυνατότητα να τον εξοπλίσει με τον απαραίτητο ψυχοπνευματικό δυναμισμό για την αποτελεσματική αντιμετώπιση όλων των μορφών του κακού.

Οι χριστιανοί έχουμε χρέος να συμβάλλουμε θετικά στην άρση του φαινομένου που αναφέρεται στον τίτλο του άρθρου μας. «Η οδός της αναβολής οδηγεί στην πόλη του ποτέ», κατά την παροιμία. Η διακήρυξη του Χριστού «Ἐγώ ειμί η οδός και η αλήθεια και η ζωή· ουδείς ἐρχεται προς τον πατέρα ει μη δι' εμού» (Ιω.14,6) είναι και

ηχεί ως εγερτήριο σάλπισμα προς όλους τους ανθρώπους οι οποίοι επιθυμούν να αποκτήσει νόημα και σκοπό η ζωή τους. Και μια τελική υπενθύμιση: είναι πιο ωφέλιμο να μι-

λάμε για εκχριστιανισμό της εποχής μας παρά για εκσυγχρονισμό του χριστιανισμού. Δε θα διαφωνούσαμε, όμως και με τον συνδυασμό και των δύο απόψεων. ☺

ΨΥΧΩΦΕΛΗ ΘΕΜΑΤΑ

Μετάνοια

Τον Σπύρον Μεσσηνιώτη, Θεολόγου-Νομικού

Ε τέθη η ερώτηση: Ποιο είναι το μεγαλύτερο δώρο του Θεού στον άνθρωπο; Εδόθη η σωστή και θεοφώτιστη απάντηση: Η μετάνοια!

Όντως η μετάνοια είναι το μοναδικό δώρο που χάρισε ο Χριστός στον κόσμο και, για να ενεργοποιηθεί, σταυρώθηκε ο ίδιος ο Θεός. Ο άνθρωπος έχει το προνόμιο, το χάρισμα, το δώρο, την ευκαιρία που λέγεται μετάνοια και η οποία είναι ανεξάρτητη εντελώς από την ύλη. Δεν είναι συμβίωση με την αμαρτία αλλά διαζύγιο απ' αυτήν. Είναι το πλήγμα και το δάκρυ του διαβόλου. Όταν εγκωμιάζεται η μετάνοια, ο διάβολος θρηνεί και φρίττει.

Η μετάνοια πρέπει να δίδεται εδώ στη γη και σε κατάλληλο χρόνο. Δεν είναι αναβολή για αύριο αλλά μεταβολή για τώρα. Δεν είναι βραβείο αλλά ληξιπρόθεσμο φάρμακο. Στην άλλη ζωή δε φέρνει αποτέλεσμα. Μετά τον θάνατο είναι τραγική και ανενέργητη. Είναι συνεχής εφιάλτης για όλα τα αμαρτήματα που συνοδεύουν τον άνθρωπο. Είναι τρομερότερη στην Κόλαση γιατί αυξάνει τη μνή-

μη της συνείδησης... η μετάνοια είναι απόδοση γλυκών καρπών, ενώ η αμαρτία είναι σαπίλα.

Η μετάνοια είναι ευωδία, ενώ η αμαρτία είναι δυσοσμία.

Η μετάνοια είναι θεραπεία, ενώ η αμαρτία είναι ασθένεια.

Είναι αποδοκιμασία της αμαρτίας και επιστροφή στην αγκαλιά του Θεού.

Είναι συνεχώς επαναλαμβανόμενο ευχάριστο γεγονός.

Είναι το μεγαλύτερο, το σπουδαιότερο και συγκινητικότερο πανηγύρι των αγγέλων.

Δρόμοι μετανοίας κατά τον Ιερό Χρυσόστομο (ΕΠΕ 34, 70-72):

Η καταδίκη των αμαρτημάτων μας.

Η συγχώρηση των αμαρτημάτων των συνανθρώπων μας.

Η θερμή και ειλικρινής προσευχή.

Η ελεημοσύνη που έχει πολλή και απερίγραπτη δύναμη.

Η μετριοφροσύνη και η ταπεινοφροσύνη.

Ευλογημένος και θεοχαρίτωτος ο άνθρωπος που έχει ως ακαταπόνητο συνοδοιπόρο στη ζωή του τη METANOIA. ☺

Φωτογραφία από κάποια εθνική εορτή στην Κόρινθο, στον Ι. Ναό του Απ. Παύλου, μπροστά από το Μαυσωλείο όπου γινόταν η κατάθεση των στεφάνων. Βρέθηκε στα χέρια του Μιχάλη Καλλαρά και πρέπει να χρονολογείται στα πρώτα χρόνια της δεκαετίας του 1950 ή λίγο ενωρίτερα. Είναι χαρακτηριστικό ότι οι ιεροσπουδαστές φορούν ράσα. Πίσω από τους ιεροσπουδαστές διακρίνεται ο καθηγητής μας Δημ. Παναγιωτόπουλος-Κούρος (με τη ρεπούμπλικα). Παρακαλείται όποιος γνωρίζει κάτι σχετικό με τη χρονολογία ή τα πρόσωπα να μας το γνωστοποιήσει.